

"DRAUGAS"
EINA KETVIRTADIENIAIS
IŠ CHICAGO, ILL.
Kaina Metams:
Suvienuose Valstijose - \$2.00
Europoje ir kitose šalyse - \$3.00
APSKELBIMŲ KAINOS ANT UŽKLAUSIMO
Su visokiais reikalais reikia
kreiptis šiuo adresu:
"DRAUGAS"
2634 W. 67th Street, Chicago, Illinois
Telephone Englewood 6911

DRAUGAS

KATALIKŲ LAIKRAŠTIS

LITHUANIAN WEEKLY
"DRAUGAS"
[THE FRIEND]
Published Every Thursday, Chicago, Ill.
SUBSCRIPTION RATES:
In United States - \$2.00
Foreign Countries - \$3.00
ADVERTISING RATES ON APPLICATION
All Communications and Money Orders must
be addressed to:
"DRAUGAS"
2634 W. 67th Street, Chicago, Illinois
Telephone Englewood 6911

ORGANAS SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ RYMO-KATALIKŲ AMERIKOJE.

Metai {Vol.} IV.

CHICAGO, ILL., KETVIRTADIENIS, 5 D. RUGSEJO (SEPTEMBER), 1912 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER JULY 8th, AT THE POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd, 1897.

No. 36

Lekcija ir Evangelija

Lekcija. — Gal. V. 25, VI. 10. — Broliai: Jei dvasia gyvename, dvasia ir vaikščiojime. Nesidarykime noriųjų tuščios garbės, vieni kitus kabinėdami, vieni kitiems pavydėdami. O jei žmogus būtų atrastas kokiam nusidėjime, jūs, kurie esate dvasiškai, tokį pamokykite romumo dvasioje, dabodamas pats save, idant ir tu nebūtum gundytas. Nešiokite viens kito naštas, o taip išpildysite Kristaus įstatymą. Nes jeigu žmogus mano, kad jis yra kuo norintis, kuomet jisai nėra nieku, pats save apgauna. O kiekvienas tegul savo darbą ištiria, o taip tikrai pats savyje turės garbę; o ne kitame. Nes kiekvienas nešios savo našta. O tegul duoda tas, kursai yra mokinamas žodžiu, tam, kur saį jį mokina, iš visokio turto. Neklyskite: Dievas nesiduos iš savęs juokties. Nes ką žmogus pasės, tą ir piaus. Nes kas sėja ant savo kuno, iš kuno ir piaus pagėdimą; o kas sėja ant dvasios iš dvasios ir piaus amžiną gyvenimą. O gerai darydami, nenustokime: nes savo laikui piausime nenusifodami. Todėl, kolei turime laiką, gerai darykime visiems, o daugiausiai tikėjimo namininkams.

Evangelija. — Luk. VII, 11–16. — Anuomet ėjo Jezus miestam, kursai vadinas Naim, ir ėjo su juo jo mokininiai ir apsti minia. O kad prisitartino prie miesto vartų, šit išnešė numirėlį, vieningą jo motinos sunų, o šitoji buvo našlė; ir didi miesto minia ėjo su ja. Kurį pamatęs Viešpats pasigailėjo jos ir tarė jai: Neverk! Ir prisitartino ir palytėjo morus (o anie, kurie nešė, sustojo), ir tarė: Jaunikaiti, sakau tau, kelkis. Ir atsistėjo tas, kurs buvo numiręs, ir pradėjo kalbėti: ir atidavė jį jo motinai. Ir paėmė visus baimė ir garbino Dievą, tardami: Jog didis pranašas kėlėsi tarp mūsų ir jog Dievas aplankė savo tautą. Ir pasklydo apie jį šita kalba po visą žydų žemę ir po visą apygardos kraštą.

MIRTIS.

„Visuose tavo darbuose, sako šv. Dvasia, atsiminkie savo paskutiniuosius daiktus, o niekad nenusidėsi.“ Paskutiniaisiais daiktais vadiname paskutiniuosius atsitikimus, kurie kiekvieną žmogų apeina. Tokių daiktų yra keturi: mirtis,

teismas, pragaras ir dangus. Du pirmuoju yra paveldėjami visų žmonių; pragarą gi pelnia tie, kurie miršta mirtinoje nuodėmėje; dangų apturi tie, kurie miršta Dievo malonėje.

Mirtis yra atsiskirimas lušios nuo kuno. Dušia, bu dama nemaria, pereina į naująjį gyvenimą, kokį jai Viešpats, pagal jos nuopelnus, paskiria. Kunas pasiūkia čia, žemėje, paįra, supuva, ir atsimaino į dulkes, kurios su žeme susimaišo. Tikėjimas mus moka: 1, jogei visi žmonės tur mirti; 2, jogei mirties laikas yra nežinomas; 3, jogei mirtis padaro pabaigą laikui, kuriame žmogus gal nuopelnus rinkti, ir neatmainomai nustato amžinąjį kiekvieno likimą pagal jo darbus; 4, jogei mirtis yra pirmaprūdės nuodėmės bausmė; 5, jogei Jezus Kristus savo auirėia ant kryžiaus pergalėjo mirtį ir pelnijo mums lusimąjį atsikėlimą.

Tikėjimas mus rodo, jogei mirtis yra bausmė už nuodėmę, tiesa, žmogus iš savo prigimimo yra mirtinas, neveizint į nuodėmę; tačiau Dievas, iš Savo malonės, padarė žmogų nemirtingu Adomo asmenyje, kad šisai nemirtingumą su nekaltybe perduotų visiems savo ainiams. Adomas, savo nuodėme prarado nemirtingumą dovang; Dievas mirčią nubaudė jį ir visus jo ainius. Mirtyje, tad, nuodėmės bausmė kenčiamė.

Su mirėia rįšasi dvi teisybi, kurių niekad neprivalome užmiršti, butent, jogei nuo mirties nei vienas nepabėgs, ir jogei mirtis gal mus ištikti kada jos mažiausiai tikimėsi. Dievas užslėpė nuo mūsų mirties valandą, kad butumėt visuomet pasirengę prieš jį stoti pagal V. Jezaus žodžius: „Jauskite, nes nežinote dienos nei valandos“.

Katalikiškos Žinios

Nėra romybės protestantizme. Neseniai kun. M. Krušas važiuo Chicagoje Halsted gatve. Šalia jo atsistojo koks tai džentelmonas su labai inteligentišku veidu.

— Ar tamsta esi katalikų kunigu? — paklausė džentelmonas.

— Taip.

— O aš esu protestantų pastorius — užsirekomendavo nepažįstamas vyras.

— Pasakyk man tamsta — tęsė toliau pastorius — ką katalikų kunigai turi savyje, kad juos galima tuojau atskirti nuo kitų žmonių? Yra juose kokia tai slaptinaga galybė, kuri gerus žmo-

nes traukia prie savęs. Aš jau seniai įieškau tiesos, nusiramino ir vis, kaip pamatau katalikų kunigą, noromis nenoromis pradėdau jausti, kad pas jį tik tėra tiesa ir romybė.

Pastorius kalbėjo garsiai, taip kad visas vagonas jį girdėjo. Visų pasažierių galvos nusigrėžė į kalbėtoją. Bet pastorius nepaisė.

— Baigiau Oxford'o universitatę — kalbėjo jis toliau užsidegęs. — Maniau, kad sužinojau joje visą tiesą. Bet kur tau! Pas mus protestantus truksta kažnko. Musų tikėjimas lyg be jausmų. Visur ir nuolatos vieni tik nesutikimai. Apvažinėju Aziją, Afriką, Ameriką, — visur tik vaidai. Kad ir ščia Chicagoje, kaip mes pešamės tarpu savęs! Regimai nėra pas mus tiesos. Dėl to nėra pas mus smagumo ir romybės... Jieškoju tiesos raštuose — neradau.

Čia pastoriaus veidas užraudė.

— Prisipažįsiu — tarė jis dulsensniu balsu, — kad buvau pradėjęs įieškoti nusiramimo gėrimė... Neradau!

Ir vėl pastoriaus žibančios akys pradėjo griaužiai žiūrėti į kun. Krušą.

— Tankiai man ateina į galvą, jog tiesa tik pas jus vienus tėra. Atsimena man vis Londono katedra, į kurią retkarčiais užeidavau. Tas pačias mišias ir tas pačias apeigas vis ta pačia kalba vėliau mačiau Kynuose, Japonijoje, Transvaaliuje, Kalifornijoje, Chicagoje... Ir tose jūsų pamaldose visados randu nusiramimą ir paguodą. Šnekėjau su daugeliu katalikų kunigų — ir visados tos tik pašnekos tildė mano širdį ir sąžinę...

Taip jis kalbėjo visą kelią, kol tramvajus neprivažiavo prie Madison gatvės. Čia kunigui reikėjo mainyti tramvajų. Kartu su juo išlipo ir pastorius. Šiam reikėjo važiuoti į priešingą pusę. Ilgai jis spaudė naujam pažįstamui ranką, karštai ją kratė, linkėdamas kunigui visokios laimės.

Tas pastorius jau yra kataliku dvasioje. Anksčiau ar vėliau nueis jis Newman'o, Manning'o, Brownson'o ir kitų didžiųjų atsivertėlių pėdomis.

Gal katalikų padangėje užžibės nauja žvaigždė.

Kun. d-ro Bučio paskaitos Kaune. Peterburgo dvasios akademijos profesorius kun. d-ras Pr. Bučys laikė paskaitas Kaune Liaudies namuose ir miesto teatre trimis subvakariais (rugp. 4, 11 ir 18 d. seno stiliaus) apie Kristų. Paskaitų tema buvo: Kristus—Žmogus ir Mokintojas, Kristus—Mirties pergalėtojas ir Kristus—Dievas.

Kaizeris Vilijus šiomis dienomis pasakė vienam visu omenės veikėjui, — jog jo suus busius paskutiniu Vokietijos ciecorium. Kaip gabus politikas, kaizeris mato, jog visose viešpatijose monarchizmas užleidžia vietą respublikoms. „Jeigu Portugalija ir net Kynai virto respublikomis“ — kalbėjo jis, — „tai ką besakyti apie Vokietiją. Bet monarchizmas ilgiausai užsilaikys Vokietijoje“ — pridūrė Vilijus. „Rusijoje respublika atsiras anksčiau, nekaip mano tievynėje“.

Ant paveikslų kaizeris parodytas trijose pozicijose c. Viršui nuimta visa Viliaus šeimyna. Sosto ipėdinis stovi šalia tėvo.

Žemaičių vyskupija. Buvusis Kauno seminarijos profesorius kun. H. Lau-nianskis paskirtas Tytavėnų klebonu.

Baigusieji Peterburgo Dvasiškąją Akademiją kunigai Antanas Simaitis ir Aleks. Mylimas išvažiuo dvejimms metams į Friburgo universitetą, Šveicarijoje.

Sugrįžo ir užsienio kun. Antanas Maliauskas ir kun. Jurgis Galdikas. Kun. Maliauskas mokinosi 6 metus Louvain'o ir Friburgo universitetėse ir gavo filosofijos daktaro ir socialės ekonomijos laipsnius. Kun. Galdikas mokinosi Louvain'e ir Munster'je. Jis gavo filosofijos daktaro laipsnį.

Redaktoriai nuėjo dirbti parapijose. Kun. Justinas Staugaitis, „Vadovo“ redaktorius, paskirtas Pakuonio klebonu. Buvusis „Šaltinio“ redaktorius kun. Antanas Civinskas paskirtas Mariampolės kamendorium. „Vadovo“ redaktoriaus vietą paėmė kun. Kuraitis.

Mirė. Krosnoje, Suv. gub. numirė vietinis klebonas

kun. Motiejus Radziukynas.

Į Montreal'į. Lietuvių parapiją Montreal'je ketina paimti kun. Vasiliauskas, kursai buvo Skotijoje. Jo vietą Skotijoje užims kun. Višniauskas iš Kauno gub.

Kun. P. Čepulis iškeltas iš Panevėžio. Išbuvo jis čia pusketvirtų metų, ėmė dalyvavimą Vartotojų ir Labdaryų draugijose. Įkūrė ir užlaikė prie gyvybės šv. Zitos tarnaičių draugiją, bet daugiausiai rūpinosi „Blai-vybe“. Panevėžiečiai labai gailisi gero kunigo ir uolaus darbininko.

Mirė Volapuko išradėjas. Konstancijoje, Šveicarijoje, mirė rugp. 17 d. kunigas Jonas Martinas Schleyer'is, dirbtinės kalbos, vadinamos „volapuk'u“, išradėjas. Gimė jis Oberlaudoje, Badene, 1831 m. ir savo kalbą prasi-manė 1879 m. Už 10 metų tos kalbos jau mokinosi daugiau, kaip 300 ratelių visose pasaulio dalyse. Paskiau išradėjas susibarė su „Volapuk'o Akademija“. Kilus vaidams, kalba pradėjo pa-maži pulti. Atsiradus Espe-

ranto ir kitoms dirbtinėms kalboms, lengviau sutaisytoms, volapuk'as tapo beveik visai užmirštas.

Katalikų Federacijos Konvencija. Neseniai atsilikęs Louisvilleje, Ky., seimmas Katalikų Draugijų seimmas nutarė tarp kitko įsteigti katalikų spaudos biurą. Vyriausias biuras bus Ryme ir iš ten bus siuntinėjamos tikros žinios apie katalikų reikalus visiems katalikiškiems laikraščiams.

Popiežiaus raštas Pietinės Amerikos vyskupams. Putumayo skandalas išsaukė protestus prieš Anglijos kompanijos barbadrybes visame civilizuoatame pasaulyje. Šv. Tėvas išleido aplinkrašty Pietų Amerikos vyskupams, kuriame liepia jiems steigti tarp indijonų labdariškas įstaigas, ypač misijas. Savo rašte Pijus X primena panašų Benedikt'o XIV raštą panašiam reikalui ir išreiškia savo netikėjimą negirdėtiems žveršikumams Peru Amazonės Kompanijos.

Šv. Kazimiero Seserų Mokykla. Be savosios mokyklos, kuri yra užlaikoma vienuolyne, šv. Kazimiero Seseris atidaro šimet dar keturias mokyklas: Visų Šventųjų parapijoje, Kensington, Ill.; šv. Kryžiaus parapijoje, Mt. Carmel, Pa.; šv. Kazimiero par. Philadelphia, Pa. ir šv. Baltramiejaus parapijoje, Waukegan, Ill.

Mt. Carmel ir Kensington mokyklos jau atidarytos 3 d. šio mėnesio. Philadelphiaje bus atidaryta rugs. 9 d. Į tas vietas mokytojos jau išvažiuo praeitą savaitę.

Kensington'e šimet mokyklos Seseris: M. Elzbieta, M. Antonia, M. Eucharistia ir dvi kandidatės.

Mt. Carmel'je mokyklos Seseris: Imakulata, M. Gertruda, M. Alfonsa, M. Josefa ir viena kandidatė.

Philadelphiaje — Seseris: Marijona, Agnetė, M. Bernadetė ir dvi kandidatės.

Į Waukegan'a Seseris dar nepaskirtos, nes mokykla dar nepabaigta statyti.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

PORTUGALIJA.

Portugalijos valdžia skaudžiai persekioja katalikų kunigus, kuriuos įtaria, kad kišasi į monarchistų suokaltbų prieš respubliką. Jau kalėjimuose pritruko vietos. Vienuolynai yra veržiami kalėjimais. Tuose kalėjimuose šioje valandoje yra uždaryta daugiau, kaip 400 kunigų. Jų laukia mirtis arba ištėrimas, o valdžia vis nepertarukia diplomatiškų susisėsimų su šv. Tėvu!

BELGIJA.

Parlamentas vis dar tebe-liko posėdžius, nes liberalai ir socialistai, bekeršdami valdžiai už savo pralaimėjimą, daro obstrukciją.

IRLANDIJA.

Kova orangemen'ų prieš nacionalistus pasiekė dirbtuves. Belfast'o orangemen'ai pradėjo varyti laukan nacionalistus darbininkus-katalikus ir protestantus. Išvaryta iš darbo 2000 katalikų ir 600 protestantų. Suorganizuotos minios užpuldinėja ant moterių ir vaikų ir muša juos. Prie riausių kursto unionistų klubai, vadovaujant žinomiems unionistams: Law, Smith'ui, E. Carson'ui ir kitiems. Premieras Asquith apreiškė parlamente, jog valdžia pasirūpys suvaldyti kurstytojus. Kardinalas Logue apskelbė rinkliavą boikotuotiems darbininkams. Surinkta jau per \$2,000.

Sentikiai su lenkais. Kovą tarp lietuvių ir lenkų verda netik Vilniaus gub., jos esama ir Kauno gub. Ir taip, Panevėžio mieste su lenkų lietuvių, taip vadinamieji „ponai“ reikalauja sau bažnyčioje lenkiškų pamokslų ir pamaldų. Pajėsių, Kauno pavieta, pora šimtų mokinčių lietuviškai bažnyčių reikalauja nuo vyskupo kas antras nedėdienis lenkiškų pamokslų bažnyčioje.

**Rodunio atsitikimo at-
balsai.** Jau rašėme apie kraujo praliejimą Rodunio bažnyčioje. Lietuvių ir rusų spauda rašo plačiai apie šitą lenkų fanatizmą apsiereiki-
mą, bet lenkų spauda apie tai tyli. Regimai užtaria mušikas, kraujo lietojus. Lenkų kunigai irgi negeresni. Ana, liepos 22 d. (senojo stiliaus) pas Rodunio kleboniją susirinko apie 100 lietuvių ir meldė dekaną Gintautą, kad duotų jiems bažnyčioje lietuviškus pamokslus. Dekanas pasakė lenkiškai: „O kodėl jus tiek mažai? Tark, kad esą daugiau... Ir tu čia, Čiurka? Kam tau lietuviškas pamokslas. Juk tu moki lenkiškai!“

Bepasakojant lietuviams savo skriaudas dekanui Gintautui, daugelis jų pradėjo verkti. Tuomet Rodunio komendorius kun. Ozevičius atsiliopė pasiepiant: „Netikros jūsų asaros. Kitą kartą išsitrinkite akis svogonais, tai geriau verksite“.

Tas pats dekanas Gintautas neseniai pasakė iš sakyklos, jog jo parapijoje (Eišiškėje, Lydos paviete), tėra tik 79 lietuviai. Jis uždraudė skaityti sekančias knygas: „Kim jestė“, „Sprawa Janiska“ ir „Polsce Apostolowie w Litwie“.

Kernavėje, Vilniaus pavieta, nebuvo lietuviško pamokslų jau kokia 20 metų. Tik štai per Škaplerno atleidus kažninko kunigais aiškus ir stiprus balso pasakė pamokslą lietuviškai. Po pamokslų jis užgiedo lietuviškai „Aniolas Dievo“. Tuojau atsiliepė bažnyčioje balsai, kurie ir pagiedojo visą giesmę lietuviškai.

Priverstinis balų džiūvimas. Nuo 1902 m. valdžios rūpesčiu Lietuvoje yra džiūvinamos balos priverstinai. Neseniai Panevėžio žemės dalykų komisija priverstinai išpiko 100 sieksnių žemės išskasti groviui per Medekonių sodžiaus žemę apdžiūvaimui Medekonių dvaro laukų.

Sudegė. Užupio sodžiuj, Survilikiškio pav., Kauno gub., sudegė 11 triubų, tarp jų trys gryčios. Ugnis kilo, kuomet žmonės buvo išėję į bažnyčią.

Sudegė taip pat Seirijų miestelis. Ugnelė sunaikino daug namų.

Šiauliuose sudegė Ragalio odų dirbtuvė ir žydų kompanijos malūnas. Nuostolių labai daug.

Lietuviai Vitebsko gub. Indricos parapijoje yra pušė lietuvių. Jie visi šnekasi tarp savęs lietuviškai; lietuvių kalbą vartoja ir jų vaikai. Čia lietuviai yra atpirkę nuo grafo dvarus: Indri-

ca, Bindarius, Paulinava, Spalviškė, Černiova ir k. Bažnyčioje viskas lenkiškai, tik atlaiduose yra sakomas vienas lietuviškas pamokslas. Žmonės galėtų iškovoti sau daugiau lietuviškų pamokslų.

Darbininkai i Prusų. Prusuose truksta laukų darbininkų. Agentai išsivežė iš Vilniaus net tris šimtus lietuvių darbininkų dirbti Prusų laukų.

Senovės tyrinėjimai. Prof. E. Volteris vieši Medingėnuose, Telšių pavieta, kur surinko daug lietuvių senovės pinigų, tautinių rūbų ir avalų. Jis taip pat nutraukė daug fotografijų ir ištyrė daugelį istorijos vietų.

Lietuvė dailininkė. Badenweilerio kurorte gydomi septynerių metų lietuvių Vanda Didžiulūtė. Jina atsižymi dideliais dailės gabumais. Maskvos dailininkas Paulinovas ir d-ras A. Frenkelis sudarė jos paveikslų parodą. Tie paveiksai bus rodomi rudenyje Peterburge ir Maskvoje. Vokiečių laikraštis „Kurzzeitung fuer Badenweiler“ atsiliepija su dideliu pagyrimu mažos mergaitės talentui.

Giedraičių byla. Liepos 24 d. (senojo stiliaus) Vilniaus apygardos teismas nagrinėjo du Giedraičių valstiečius vyrus: Vladislavą ir Adolfą Griežiu-Lazovskiu.

Kaltino juos už tat, kad vaikščiojo po parapiją ir rankiojo nuo žmonių, parašas pas Vilniaus vyskupijos „aldytoja kun. Michalevičiu. Tame prašyme buvo reikalaujama panaikinti Giedraičių bažnyčioje lietuviškas pamaldas. Anuod agitatorių bauginę žmonės, kad jeigu jie nepasirašys prašymu ir jeigu Giedraičiuose pasiliks lietuviškas pamaldas, tai lietuvių paversia pravoslavais, bažnyčią pakeisė cerkve, pamokslus imsią sakyti rusiškai ir sugrįšianti baudžiava.

Po išklausinėjimo liudininkų teismas Adolfą Griežiu-Lazovskį išteisino, o Vladislavą nuteisė 7 dienoms arešto prie policijos ir užmokėti teismo išlaidas.

Taip rašo „Viltis“ No. 88.

Lietuvos bajorai, grįžkite prie lietuviškos kalbos!

„Litvos“ No. 9-me šių metų p. Kazimieras Mongirdas — lietuvis bajoras, Wadwicz'o herbo — šaukia savo brolius Lietuvos bajorus, pamesti svetimą lenkų kalbą ir pradėti vartoti namie seną, lietuviškąją. Kazin ar daug bajorų paklausys, p. Mongirdo balso?

Prie tos progos „Drangija“ primena, jog kunigaikštis Mikalojus Oginskis, Telšių pavieto bajorvedis, netik pats dažnai vartodavo savo namuose lietuvių kalbą, bet dar nešiojosi su mintim sušaukti bendrą lietuviškos bajorijos suvažiavimą dėl pasitarimo apie įvedimą lietuvių kalbos į savo salonus.

Vėliau ar anksčiau mūsų tautos augštesnieji slauginai turės sugrįžti prie to, ko per savo neišmanymą buvo išsižadėję.

Tečiau ilgai laukti ir nereikėjo. Štai tos pačios „Litvos“ No. 12 p. Mongirdai pritarė p. Rafolos Kimbar(as) iš Gardino, taip pat penkis šveikaukai

ir p. Antanas Viršilas (Wirszylo) iš Nemekštų, Kauno gub.

KORESPONDENCIJOS

WESTVILLE, ILL.

Šiandien Westvillėje yra gražus burelis lietuvių gyventojų, kurių skaitlius siekia netoli dviejų tūkstančių. Linksma matyti, jog Westvillės gyventojai yra pakilę ant daug augštesnio laipsnio, negu buvo keli metai atgal. Čia lietuviai laiko net visą valdybą savo rankose, kaip tai: tvarkos darytojus, arba policijantus, miesto galvą arba gaspadorių, ir teisdari. Išrodo tikrai lietuviškas apokrytas. Čia taip pat randame katalikišką bažnyčią, kuri iš lauko puošnė neperdaug graži išrodo, bet viduje yra gana puiki. Dar-gi randasi bažnyčioje didelė, graži, nauji vargonai su maloniais balsais. Taipgi yra daug gerų katalikų, lietuvių bažnyčią šventomis dienomis Prie to dar esti: didelė, graži mokykla, kurioje telpa daugiau, negu 250 vaikų. Yra penkios mokytojos. Sesių Šventos Seimynos iš Nazaret, kurios mokina lietuviškai ir angliškai. Taipgi tvarka yra labai gera, nes turi progą visi katalikiški vaikai apsišviesti.

Darbai po Westvillę eina pusėtinai. Tiesa sakant, kitokių darbų nėra, kaip tik anglių kasyklose. Daug žmonių dirba molatai ir gerai uždirba. Kad kitoje vietoje ir mažiau tedirba, visgi gyventi galima. Žinoma, yra ir vargiai gyvenančių. Tatai pridera nuo žmogaus. Pas vieną atrasime daugiau su taupimu, pas kitą mažiau. Jeigu žmogelis ir daug uždirbs per dieną, bet vakare namė uždarbi į smuklę, tai toks niekuomet neturės liekamų cento. Stebėtinas dalykas, kad Westvillėje tarp tokių išmintingų lietuvių randasi tokia daugybė mielaširdingų aludžių — apie keturiasdešimt penkis. Visos yra užlaikomos iš kalmakasių rankų. Gaitu net matyti Westvillės darbininkėlius dirba, prakaituoja per dienas po žeme, nematydami skaisčiosios saulės pasiflinksiminimui, ne gaudami šviežio oro pakvėpuoti, tiktai geria dumis ir dulkes per dienas — bet štai daugumas nepaiso į tat, kad sunkiai dirba, ir neša knoveikliausiai ir skambančią barmą, iš kurios nebėra vilties beišgauti. Negana, kad vyrai eina į smukles, bet drauge su jais eina ir moterės; ir maukia sau ruktėlę. Šitoks darbas tai niekas kita, tik pažeminimas lietuviškos tautos. Svečias.

ATHOL, MASS.

Mūsų miestelyje yra apsigyvenusių nemažai lietuvių, gal daugiau 800. Daugumas turi pasirūpinę savo namus. Visi bemažko dirba dirbtuvėse, išskyrus keletą užsiimančių prekyba. Prekybą čionai lietuviams labai sunku vesti, nes lietuvių bijosi savo tautiečių krautuvų, sandėlių, bijosi ar gal truputį ir „nepakenčia“, kad tautietis nori šiek tiek „pasipelninti“. Paimkime kad ir „Lietuvių krautuvę“, kurią įkurė susidėję keli vyrai. Iš

pat pradėję jos užgimimo dar lietuviai lankėsi joje, bet paskui tai jau ir su piragu neužkviesti į ją lietuviai. Vienam kitam pasitaiko negėrai nusipirkti, tai pakelia tokia aistrą, lyg rodosi būtų pralaimėję didžiausius lošimus. Žinoma, atsitaiko, atsitraukiant tavori, kad tarp gerų imasi blogų, bet, rodosi, galima pamainyti ar kitokią būdą susitaikyti. Bet kur tau, lietuvių neperkalbėsi, nepadėsi čionai ir pats šventasis. Laikas gi būtų ir labai laikas lietuviams susipažinti, kad nejuokintų svetintančių. Anglai, vokiečiai ir kiti, pamatinę apie lietuvių, pečiai patrukia ir garlizi nusijuokia. Sako, jie nematė dar taip tamsių žmonių. Kur tik daugiau lietuvių išnaudojamas, ten jis labiau trunka. Daugiausiai tai jau mūsų tautiečiai palankūs žydams. Senas paprotis. Budami Lietuvoje mėgo barties, rieties su žydais, tai nėra ko stebėtis, kad ir Amerikoje jiems apsalsta kirdis, pamačius žydą. Neįsipažintai malonu žydus sukratoje! Lietuva atsimeina.

Užimanasiems vesti prekybą reikia atsidėti tikrai ant kitatėvių, kurie vėl turėdami savo krautuves, lanko anasias. Ir turi tiesą. Sovieji savaisais pasiliks. Vien lietuvių nepripažįsta tos tiesos. Traukti alutį, mušties, barties, tai daugumo mūsų kasdieninė duona.

Yra čia susitvėrę kelios draugijos, kurios dar susirinkimus, rengia retkarčiais pasilinksminimus, bet ir čia sena dainė. Susitvėrę draugija: viskas rodosi eina puikiai, tik imk! kaip yla iš maišo ir atsiranda bakliukas. Nepatiko vienam nariui, kad nesukalbėjo prieš atidarant susirinkimą maldos, bėga jis iš draugijos, bėga ir drabsto purvais draugiją; nepatiko kitam knygos knygynė — vėl tas pat atsikartoja. Kitas suranda kitokias priekabas, ir draugija pradeda pulti, nariai skirstosi. Pasidžianga! Vietoje darbo vien asmeniškos priekabės. Priminus čionai apie priekabas, pažymėsiu, kad ir D-ras Basanavičius tapo išvytas su savo pasakomis iš knygyno š. K. P. Blaivinkų draugijos. Susilaukė vyras savo jubilėjaus metais, kada kiekviena širdis plakė geru jausmu pirminus apie garbės vyrą, kad jo pasakos tapo išguitos iš knygyno, kaipjo vertės nusitjusios.

Negaliu dar aplenkti ne parašęs apie savytarpus santykius visų draugijų. Čia tai ištikrųjų gali prisirinkti medžiagos dramoms, komedijoms rašyti. Vaisingas būtų poetams miestelis. Ne reiktų ir muzos stygų skambinti. Prisiklausyk tikait, pasiteirauk, prisitark prie visų draugijų, o pasidarys tau šal — šalta, vėl šalta ir vėl šalta. Čionai tai nėra jokios taisyklės, jokios nuomonės guodojimo. Kad kas tau priešingas, drožk lazda per nugarą. Negelbė — pasisauk kitą pagalbon, tai dviese be abejonės pergale. Moteris... bet ką čia apie moteris — geriau užtylėsi, bijansi, nes galiu nustoti akių, nosies ar kitos dalies kumo. Lai jos pasilieka romybėje! Išvengsime nelaimės.

Tai mat Athol'io lietuvių dar gyvena su visais savo

senais papratimais, prietaisais, burtais, žolėmis. O juk XX amžius! Bet turbūt lietuvių nejaucia, kad laikas bėga pirmyn, gal jie, kaip vėlys, veržiasi atgal.

Ne, tautiečiai, pameskime savo senus prietarus, pameskime žydus, lankytime lietuvių. Nelaukite, kad pradėtų jus kolyti visi, kaip dabar jūs kolyjate vieni kitus. Barate socialistus, socialistai jus, o pradėd abejoti, kad tik socialistai ne praviršintų jus, nes jie bendriau gyvena, vienybė ras juos geresnė. Noriau jė paturi savo draugą, negu taip vadinami Athol'io parapijonis. Gal alutis ir degtinė apkvašins jums galvas. Na, jeigu taip būtų, tai prieš tą ligą vaistų kitokių neturiu, kaip du, tris kibirus šalto vandens.

Gal Athol'iečiai užmes man, kad są palaikau socialistus. Nepalaikau, tiktai sakau tiesą stačiai akisna. Baigdamas savo gana ilgą korespondenciją, turiu viltį, kad Athol'io lietuvių ateityje prasilavins, prasišvies. Ašaka.

E. ST. LOUIS, ILL.

Pas mus koki tai kvaraba įsimetė į šeimynišką gyvenimą. Jau kelios šeimynos suskilo ir nemažai papiktinimo padarė. Areštuojas vienas kitą, keikias ir kaltina, advokatams turtus krauna, o patiems su vaikais asaros tik lieka. Kam tie žmonės tą pragarą sau rengia ant žemės? Daugiausiai blėdies padaro turbūt „rudskeis“, nes tie papiktinimai, tankiausiai atsitinka pas saliumininkus, arba prie saliumo gyvenančiose porose. Vyrai lyg versiai, prisitraukę tos putros, pareina namon ir sukelia audrą. Kam jums di-dint vargas, kam jūs, skriaudžiat patį save, — užtekis tu skriaudikų, kurie ir šiandien jus vargina. Štai tie dvokiantys fabrikai čulpia jūsų sveikatą, tie garuojantys bravorai temdo jūsų protą ir varo į paskutinį skurdą. Kas jus išgelbės, jei jus patį norite prapulties? Bažnyčios nebeklausot, o kitas neturi nei laiko nei noro jus paraginti. Štai neseniai graboriaus Kaušpedos darbininkas gatvėje mirė nuo šnapso. Kas tą žmogų nukriaudė tiek, jai ne „rudskeio“ mylėtojai?

Kuomet vargingas žmogus atveždavo ledo į saliną, tai saliumininkas reikalavdavo, kad bent už kvoterį išgertų, vadinasi biznio padarytu, tuotarpu giltinė tik šypsojosi. Taip šiandien dėl biznio nei žmogaus gyvybė nieko nereikiška. Tiesa, saliumininkai vėliau sudėjo keletą centų, idant palaidoti, nors tiek gero padarė už gyvybę!... Liudna, liudna... Bet gana apie vargus kalbėti. Praeitą nedėlią, rugsėjo, Amerikos Lietuvių Piliiečių klubas rengė pikniką. Buvo užkvietas miesto majoras ir kiti. To klubo laukia puiki ateitis, jei taip eis, kaip ligšiol. Klubas turi rimtus žmones viršininkais Alek. Rankas, prezidentas, yra išmintingas ir teisingas vyras. M. Pocevič, vice-prezidentas, žinomas politikierius mūsų miestelyje. Senas tai gyventojas. Juodu dirba išsiujuose. Tegu auga ir gyvena mūsų klubas su mūsų nauda! Valio Amerikos

Lietuv. Piliiečių klubas!... Pipiras.

BROCKTON, MASS.
(Jaunimo Susivienijimo kuopelė).

Rugpjūčio 22 d. p. M. A. Norkunas iš Lawrence, Mass., sutvėrė čia Jaunimo Susivienijimo ratelį. P. Norkunas ilgai kalbėjo, aiškindamas savo sumanytąją Lietuvių R. Kat. Jaunimo Susivienijimo Federaciją. Susiradė tojau 20 asmenų. Po kalbės p-lės Ramanauskaitės ir Pujlauskaitės dailiai padėklamavo.

Vakaro Gaspadorius.

BALTIMORE, MD.
(Apie Hamburger'io Co. straiką).

Siuvėjų straikas Hamburger'io dirbtuvėje vis dar tebesitęsia. Kompanija nei nemano taikyties, nes italai veržiasi į lietuvių vietą, o ir agentai parveža siuvėjų iš New York'o. Taip, 21 d. rugpjūčio parvežė 13 skebsų. Juos policija lydėjo iš stoties dirbtuvę, bet straikininkai iš šalies pradėjo tyčioties, kad jie eina dirbti straikininkų vieton, — tai tuojau aštuoni pasijuto užgautais, pakėlė truksmą ir pareikalavo nuo Hamburger'io kelionės lėšų. Darbdaviai išplėdė jų norą. Tuojau tie 8 vyrai, lydimi tos pačios policijos, sugrįžo stotin ir išvažiavo atgal į New York'ą. Kiti gi pasiliko dirbti.

Vietiniai italai su džiaugsmu lenda į Hamburger'io dirbtuvę ir mano tenai pasilikti visados, tik nelabai moka dirbti. Juos darbo mokina patįs darbdaviai. Rugpjūčio 22 d. vienas italas pame-tė darbą ir, pasitikęs savo tautiečius, pradėjo juos kalbinti, kad ir jie mestų darbą, bet skebsai pradėjo jį mušti. Pamatęs tai vienas lietuvis straikininkas prbėgo gelbėti italo, bet skebsai šoko ant jo su peiliukais. Lietuvis buvo stiprus vyrukas, tai su rankomis prazėrė italus ir išstruko, tik truputį su peiliu gavė į šlaunį. Už tai tapo suimti keturi italai, kurie ir užsimokėjo pabaudos po šešis dolerius.

Suėmimų straikininkų atsitinka, bet vis už bereikala, daugiausiai už tai, kad vaikščioja netoli dirbtuvės.

Rugp. 24 d. atsiliko parapijos piknikas. Oras buvo gražus ir nors žmonių prisirinko neperdaug, tačiau pelno bus nemažai, gal netoli \$300. Visi gražiai pasilinksmino. Piktumų neatsitiko. J. K.

MINERSVILLE, PA.

Lietuvių skaicius šitame mieste sparčiai auga. Čia yra keliolika angliakasyklų ir dar žada naujų atidaryti. Po žeme randasi dar stori anglies gislų, kurios dar nėra pradėtos kasti. Pribuvant vis daugiau žmonių ir senam mieste nebetelpant jiems tarp kalnų, pasidarė šalia kitas miestas, kursai dabar tapo prijungtas prie Minersvillės „Borough“ (miestelio). Naujame mieste jau gyvena 300 šeimynų, jų tarpe apie 200 šeimynų lietuvių, o apie 100 šeimynų lenkų, bet vieni ir kiti greitai dauginasi.

Senam mieste lietuvių 200 šeimynų sviršum. Vienaime ir kitame mieste yra kelios lietuvių krautuvės, bet šiaip taip laikosi tik vie-

no p. Lukoševičiaus. Kitoms vargas, nes lietuviai daugiau žydelius paremia, ne kaip savuosius. Smuklių čia perdaug; girtybė labai prasiplatinusi. Jinai nelenkia nei šermenų. Per šermenis lietuviai daugiausiai ir piktina kitataučius. Giesmininkai gieda šventas giesmes (apsaugok, Dieve, nuo tokio giedojimo!); partraukioje eina aplinkui degtinė ir alus, garsus klegesys — ir vėl giedojimas. Nei vienas žmogus nelieka giesmininkų neapkalbėtas. Šermenis būna dažniausiai prieš šventadienį — taigi giesmininkai, parslimpinę namo, miega mišiose; kitas kad ir nueina į bažnyčią, tai snaudžia Dievo namuose.

Cicilikai čia dauginasi. Jų skaicių daugina tamsumas ir girtybė. Gerų knygų retas kas teskaito. Yra čia vienas knygų pardavinėtojas — tai vargas vos iš aplinkinių miestų daro šiaip-taip maistą. Yra ir vienas graborius, neseniai dar čia apsigyvenęs. To ir-gi lietuviai neremia; jie velija eiti su reikalu pas svetintaučius.

Šitame mieste iš senų laikų yra daug cicilikų, todėl žmonės pasidalinę į dvi pusi. Tarp jų nėra vienybės. Nors lietuvių čia daug, tačiau neturi jie nei miesto gaspadoriaus, nei policmonių, nei skvajerio, nei kaunsilmonių nei kitokių valdininkų — nei vieno.

Pilnųjų blaivininkų kuopelė, kuri čia susitvėrė neseniai, turi 40 narių. Bažnyčios reikalams žmonės neduos nys. Atsiranda ir tokių, ką atkalbinėja žmonės, kad ne duotų bažnyčiai pinigų. Taitai negerai. Branduolys.

CLEVELAND, OHIO.

(Šv. Jurgio draugijos su-kaktuvės).

Rugpjūčio 25 dieną vietinė šv. Jurgio draugija apvaikščiojo 25 metų sukaktuves savo įsteigimo. Apvaikščiojiman buvo užkvietos visos Cleveland'o lietuvių draugijos, išėmus socialistų sąjungos 3-iają kuopą. Paskui dr. šv. Jurgio, sužinojusi, jog Mirtos chore yra didesnė pusė socialistų, atėkė Mirtos korui teisę dalyvauti apvaikščiojime. Už tatau supykto tautiečių draugijos, kaip antai: D-ro V. Kudirkos, 14-oji ir 178-oji kuopos S.L.A., T. M. D. kuopa ir kitos — ir atsisakė dalyvauti apvaikščiojime. Jos mat tokiu būdu norėjo užstoti Mirtos chorą! Tečiau dr. šv. Jurgio per tat nieko nenunkentėjo. Parodoje ėjo apie 2000 žmonių. Parodą vedė p. Povilas Skunskis. Gražiausiai pasirodė Lietuvių Tautinis benas, šv. Kazimiero Kareiviai ir Lietuvių Jaunikaikų Gvardija.

Po parodos buvo prakaltos salėje. Įžengiamojoje kalboje p. Jurgis Brazaitis apipiešė dr. šv. Jurgio išsiplėtojimą. Po to p. P. Skunskis apsakė dr-jos istoriją. Pp. J. Vladislavičius ir Jonas Židžiūnas, pirmutiniai šios draugijos organizatoriai, gavo po bukieta kvietimų. Jonas Rakauskas pagyrė draugiją už jos darbštumą. Buvo ir kelios deklamacijos.

Pabaigoje kalbėjo kun. J. Halaburda. Perbėgęs trumpai Lietuvos istoriją ir jos nuopoliu priežastis, jis patėmijo, jog kaip Lietuva, draugaudama su lenkais, nu-

puolė ir ištautėjo, taip ir dabar lietuviai nupuls dorą, teisybėje ir meilėje, jei susidės su paklydėliais. Kad draugavimas su raudonaisiais yra pavojingas, išrodė faktais, kaip lenkų revoliucionistai atsiskyrė nuo lenkų atstovų dūmoje ir balsavo už žydus; kaip mūsų pirmieji neregieriai pasielgė, atstovaudami Mariampolės "Šviesa"; kaip 14-oji S.L.A. kuopa nuskriaudė Cleveland'o draugijas, apvaikšiojant paminėjamą mušio ties Žalgiriu, atspausdindama ir dalindama 14-osios kuopos ženklelius nepriderantiems 14-ąją kuopą, idant galėtų ir nesąnariai įeiti į salę uždėk, per ką draugijoms pasidarė skriaudos po 25c. nuo kiekvieno uždėk įėjusiojo žmogaus. Paskui papeikė pasiūlymą Zubino, Gritės ir jų kompanijos, kurie stengėsi atimti pinigų, kuriuos suaukvojo katalikų draugijos lietuvių mokyklai. Galop atkreipė klausytojų atidą į melus, kokius bedieviai korespondentai leidžia po laikraščius. Nupeikė ypač "Lietuvą" už įdėjamą No. 32-me neteisingo raštelio. Čia-pat kvietė korespondentą parodyti susirinkusiųjų akys, jog rašė tiesą, — bet rašytojas neatsiliepė.

Laikant prakalbas, tapo patėmyta, jog kažkokios vyras su moterim kalbasi ant galerijos ir rašo su pašėliu. Pasirodė, jog tuo vyru buvo pragrąsėjęs New York'e ir New England'e raudonųjų "kunigas". Jis neseniai atvyko čion, pavylyjo svetimo vyro pačią ir paėmė su ja šliubą pas žydą. Moteris, kė nolatos rodė dantis, o "kunigas" su ja šnekučiavo ir rašinėjo. Keli tvarkos vedėjai priešo prie poros ir paklausė: "Ką čia darote?" — "Gi kritikuoju kuni-gą" — atsakė. Tuomet liepa jiems užsilaikyti romiai, bet kad nepaklausė, tai išprašyta juos už durių.

Tėmytojas.

Iš Miestų ir Miestelių.

Miners Mills, Pa. Vietinė šv. Pranciškaus draugija buvo nutarusi nužeminti įsirašymo mokeskį nuo \$2.50 iki \$1.00. Rugs. 1 d. atsiliko pasakutinis mitingas, kuriame buvo įsirašoma ir draugijų nužemintu mokesčiu. Tą pačią dieną atsiliko taip-pat mitingas naujai tveriamos parapijos.

K. Jančiukas.

Worcester, Mass. Nelaiminga ta Amerika! Kiek jina išvylioja iš Lietuvos mūsų brolių, kurie tėvynėje gerai pasilaiko ir turi pelningą amatą! Tokie mano, kad ras Amerikoje aukso kalnus, pameta gintinius laukus ir keliauja į užmarį laimės jėškoti. Bet tankiausiai vieton laimės randa sau bėdas ir vargus, o jų šeimynos Lietuvoje susilaukia iš Amerikos kruvinų asarų.

Štai pirm kelių savaičių atkeliavo čion iš Kalvarijos miesto Andrius Geištoraitis, apie 43 metų amžiaus. Lietuvoje jis buvo rašiu ir turėjo gerą duoną. Bet, nelaimė, užsigėdė pamatyti Ameriką. Atvažiavęs čion,

jis niekur negavo ratų dirbti, tai-gi buvo priverstas jėškoti kitokio darbo. Galop pradėjo jis dirbti prie karų, už miesto. Darban ir iš darbo reikėdavo jam važinėties striktariu. Štai liepos 31 d. vakare, grįždamas iš darbo, jis bandė nušokti nuo karo ties savo namais. Tuo-tarpu karas pradėjo eiti smarkiau ir nutraukė Geištoraitį ant žemės. Galva tapo taip sukręsta, kad nelaimingas Gr. gali išeiti iš proto, nes kalba, pats nežino-damas ką.

Gaila žmogelio, dar labiau gaila likusios Lietuvoje Jonelis.

Baltimore, Md. Vienas Skinkijų vaikutis, apie 4 metų amžiaus, užlipo ant namų lėkšto stogo, kur buvo pataisytos tvorelės baltiniams pasidžiauti, pro tvoreles nu-puolė ant plytų grindinio ir prasimušė galvelę. Nuvežta jį į ligoninę, kurioje už poros dienų ir numirė.

ŽINIOS IŠ AMERIKOS.

Nelaimė ant geležinkelio.
Vienas užmuštas, daug sužeistųjų.

Rugp. 25 d. ant Cincinnati, Hamilton & Dayton geležinkelio susidaužė ekskursijinis traukinys. Jis ėjo iš Dacatur į Indianapolis ir ties Antioch, Ill. išsoko iš bėgių. Jokubas Ozenkovskis tapo užmuštas ant vietos, daugelis kitų sužeista. Traukiniu važiavo 154 žmonės.

Rockefeller žaidžia Harun'ą Al Rašid'ą.

John D. Rockefeller, kursai yra turtingiausias žmogum visame pasaulyje, tankiai išvažiavo iš savo rumų Cleveland'e ir tyrinėja pavargėlių gyvenimą. Kartais važiuoja su juo jo gydytojas, bet tankių tankiausiai lankosi pas pavargėlius jis vienas. Sutikęs kokį nudrįskelį arba šiaip kokį bėdiną žmogelį, Rockefeller pradeda klausinėti apie jo gyvenimą, darbus ir rupešius. Dažnai jis pasiima su savim mažus vaikus — daugiausiai nuskurusių italų — ir pavezioja juos automobiliu. Tokiu būdu didžiaturtis bando pamėgdžioti garsų Bagdad'o kalifą Harun Al Rašid'ą.

Roosevelt'as apkaltintas.

Senatorius Penrose apkaltino Roosevelt'ą jog, rinki mūso 1904 m. priėmė kampanijos reikalams 125,000 dol. nuo Standard Oil Co., o kuomet kompanija nedavė dar reikalaujamų 150,000 dol., tad pradėjo ją persekioti. Roosevelt'as užsigynė, bet Standard Oil Co. atstovas Archbold patvirtino Penrose'o žodžius. Dabar kongrese eina tyrinėjimai šito reikalo.

Nori sumažinti pavojų nuo automobilių.

Chicagoje ir kituose dideliuose miestuose atsitaiko tiek daug nelaimingų atsitikimų su automobiliais, kad Chicago koroneris Hoffman sumanė įstatymą, kuriuo tie automobilistai, ką važinėja per greitai, būtų sodinami kalėjimui, o ne baudžiami pinigais. Turtingam žmogui nėra didelė sunkenybė užmokėti kad ir kelis šimtus dol. pabaudos, bet atsidurti

šaltoj labai nesmagu. Todėl koroneris pataria prasi-kaltėlius vėlyk sodinti kalėjimui, nekaip bausti pinigais. Be to koroneris Hoffman pataria uždrausti automobilių dirbtuvėms dirbti greitais automobiliais. Jo nuomone, automobilius pri- valo nuvažiuoti nedaugiau, kaip 25 mylias per valandą.

Š Kongresas paskyrė daugiau, kaip bilioną dolerių įvairiems reikalams. Kongresmonas John J. Fitzgerald, kursai yra paskyrimų komisijos pirmininku, sako, jog kongresas, kursai užsitarė praeitą savaitę, nutarė išleisti įvairiems valdžios reikalams lygiai \$1,019,636,143.66. Senatorius Overman nuskaito, jog, prisilaikant ekonomijos, galima būtų sutaupti 100 milijonų dol. iš vyriausybės išlaidų. Nežiūrint į tą didelę sumą, šis kongresas vis dėlto nutarė išleisti 7 mil. dol. mažiau, nekaip praeitasis.

Š Wilson nevažinės daug su kalbomis. Woodrow Wilson, kursai yra demokratų partijos kandidatu į prezidentą, apreiškė, jog nevažinės datų su prakalbomis. Nuvažiuosias tikrai į kai-kurias vietas, kur busias ypatingai pakviestas.

Š Ingersoll'io duktė delegatė pažangiųjų suvažiavime. Rugsėjo 5 d. Syracuse, N. Y., prasidėjo New York'o valstijos pažangiųjų partijos suvažiavimas. Delegatų tarpe randame p-lę Maud Ingersoll'utę, dukterį garsaus bedievio, Roberto Ingersoll'io.

Š Nedėldieniais krasos bus uždarytos. Iš Washington'o atėjo paliepinimas, kad visuose dideliuose miestuose krasos būtų uždarytos nedėldieniais, — vadinasi, nedėldieniais nebus galima daugiau nei gauti nei siųsti laišku; nebus galima nei markių pirkti. Tokiu būdu norima duoti pailsį krasos darbininkams. Tačiau iš tokio paliepimo labai neužgandinti vertėiviai, agentai, laikraštininkai ir keliauninkai, kurie laukia žinių diena iš dienos.

Š Numirė kalėjime bevielio telegrafo kompanijos galva. Atlanta, Georgia. Suv. Valstijų kalėjime netikėtai numirė pulkininkas C. C. Wilson, amžyje 67 metų, buvusis prezidentu United Wireless Company. Jis buvo pasmerktas trejiems metams kalėjimo už prigaudinėjimą žmonių krasa. Jo kompanija subankrutijo ir numėšė daug pinigų nekal-tiems žmonėms.

Š Gydytojas nusinuodijo išnetyčių. Denver'yje, Colo., numirė d-ras S. Denison, 28 metų amžiaus. Jis išgėrė išnetyčių nuodų vietoje vaisių. Velionis buvo katik paveldėjęs iš pačios pusės vieną milijoną dolerių.

Š Didelis derlius. Apskaičiuota, jog penkių šiaurinių valstijų laukai išdavė šimet vaisių už 522 mil. dol. Ir taip:

aviečių už	\$206,000,000.
avių	78,500,000.
rugių	8,365,000.
bulvių	35,728,000.
kukuruzų	99,200,000.
miežių	57,600,000.
linų	37,230,000.

Tiek užderėjo valstijose: Wisconsin'o, Montanos, abiejų Dakotų ir Montanos.

INSPEK!

Š Kiek moterių balsuos šimet prezidento rinkimuose. Apskaičiuota, jog šimet prezidento rinkimuose gali balsuoti 1,346,925 moteris.

ŽINIOS IŠ VISUR.

Š Amerikiečių dirbtuvės Turkijoje. Amerikos finansistų kuopa veda tarybas su Turkijos vyriausybe apie įkurimą Turkijoje eukraus dirbtuvių.

Š Ispanijos vyriausybė atpirks geležinkelius. Karalius Alfonsas patvirtino Cortesų (parlamento) sumanymą nupirkti visus Ispanijos geležinkelius nuo privatinųjų kompanijų. Vyriausybė norėjo tafari padaryti seniau, bet anuomet kompanijos nesutiko ant žemo užmo-kėsio.

Š Koreos suokabininkams reikalaujama lengvos pabaudos. Seul'iuje, Koreoje, eina nagrinėjamas bylos 123 korejiečių, kaltinamų už tat, kad jie kėsinosi užmušti Koreos general-gubernatorių gen. Teraučį. Japonijos ir Koreos advokatai meldė teismo neuždėti ant kaltinamųjų didelės pabaudos. Prokuroras užgynė, kad kaliniai buvo kankinami. Jis apreiškė, jog šita didelė byla kilo išnetyčių, jog pradžioje buvo kaltinami tik keli žmonės už apiplėšimą. Betyrinėjant suimtuosius, prieita prie 500 žmonių, kuriuos jau įtarta kad buvo susikalbėję užmušinėti augštus Japonijos valdininkus. Tokiu būdu tapo užmesta šviesa ant užmušimo markizo Ito, kursai tapo nušautas Harbino stotyje spal. 26 d. 1911 m., ir ant pasikėsinių ant kunigaikščio Yamagatos, k-ščio Kat-suros, gen. Teraučio ir kitų valdininkų gyvybės. Tačiau ir pats prokuroras patarė nedėti ant kaltinamųjų didesnės bausmės, kaip po 10 metų kalėjimo.

Š Profesoriaus neleidžia Amerikon. Ellis Islande randasi Carl Mantur, buvusis astronomijos profesorius Vienos universitatėje. Atvažiavo jis į New York'ą laivu "Potsdam". Nors tikietas rodė, jog profesorius važiuoja į Burton Grove, netoli Chicago, tačiau keleivis pradėjo sakyti, kad jis važiuojas ant... Marso. Pradžioje jo žodžius palaikytai juokais, bet kad profesorius pradėjo kalbėti lotiniškai ir graikiškai, apsimedamas, kad nesupranta kitų kalbų, tai jį nuvesta į ligonbutį, kaip išėjusį iš galvos. Greičiausiai jo neleis į Ameriką.

Š Maištininkai renka medvilnes. Netoli dešimties tūkstančių meksikiečių atėjo iš užsienio ir renka Texas'o farmose medvilnes. Uždirba jie dienioje nuo 5 iki 8 dol. Texas'o fermeriams tafari labai paranku. Daugelis meksikiečių pirmiau buvo maištininkai. Jie sako, kad Meksikoje nėra pinigų, ir kad jie užsiiminėjo plėšimais, nes kitaip negalėję pragyventi.

Š Amerikos mėsa pigesnė Londone, nekaip Chicagoje. Tyrinėjimai rodo, jog Anglijoje atvežta iš Amerikos mėsa yra parduodama pigiau, nekaip Amerikoje. Pav., jautienos svaras Chicagoje atsieina 28 centais, bet ta pati mėsa, nuvežta į Londoną, yra parduodama už 19½ centų. Anglijoje mėsa pigesnė dėlto, kad jai tenai reikia eiti lenktynėmis su Kanados, Argentinos, Australijos ir Naujosios Zelandijos mėsa.

Š Bulgarija nori karės su Turkija. Bulgarijoje yra labai agituoja prieš turkus. Žmonės tiesiog reikalauja karės su turkais. Jie nori, kad būtų apskelbta savyvalda Makedonijoje ir Albanijoje. Serbijoje viešpatuoja didelis sujudimas dėl skerdynių Sienicoje, kuri guli tarp Serbijos ir Černo-

gorijos už 30 mylių į vakarus nuo Novi Bazaro miesto. Kočanoje, kur neseniai turkų kareiviai išmušė daug krikščionių, tapo apskelbtas karės stovis. Dalyvavusieji skerdynėje bus patraukti tieson. Porta nusiuntė 5 tūkst. dol. pašalpos nukentėjusiems.

Š Riaušės ties Pekinu. Tung-Čau'uje, netoli nuo Pekino, Kynuose, kilo riaušės. Kareiviai sudegino dalį miesto ir apiplėšė namus ir sankrovas. Riaušės kilo iš to, kad vyriausybė liepė nukirpti kareiviams kasas.

Š D-ras Sun Yat Sen Pekine. Į Kynų sostinę atvyko buvusis pirmutinis Kynų respublikos prezidentas d-ras Sun Yat Sen. Daktaras apreiškė, jog prezidentas Yuan-Si-Kai'us yra geras žmogus ir kad visiems reikia jo klausyti. Sun'o uždaviniu esąs sutaikymas šiaurės su pietumis.

Š Ispanijos toreadorai uždirba didelius pinigus. Ispanijoje ir ispaniškuose kraštuose yra labai prasiplatinusios imtynės su buliais. Tie, kurie stoja kovon su buliais, vadinasi toreadorais. Tų toreadorų šioje valandoje Ispanijoje yra 23. Jie uždirba per metus apie 4 mil. pesetų arba 800,000 dol. Daugiausiai uždirba koks tai Gueritta, nes 306,000 pesetų.

IDOMIO ŽN ES.

Des Moines ne prancuziškias žodis.

Iowa valstijoje yra miestas, vadinamas Des Moines, kursai prancuzų kalboje lygturėtų reikšti: "Vienuolių miestas". Tai-gi idomu, kad atidarant naują vyskupiją su vyskupo buveine tame mieste, pavadinta ją lotiniškai ne "Diocesis Monachorum", bet "Diocesis Desmoienensis". Pasirodo, jog miestas ėmė vardą ne

nuo vienuolių, nors trapistai čia ir gyvena nuo 1848 m., bet upės, ant kurios kranto jis guli. Ta upė — Iowa jos vardas — indijonų kalboje buvo vadinama "moingana", t. y. keleliu arba taku, nes ištisų — jos krantais ėjo ilgas takas, kuriuo senovėje indijonai vaikščiodavo, išsirengę tolimesnėn kelionėn. Paskiau prancuzai medžiotojai ir žvėrininkai iškreipė upės vardą ir pradėjo ją vadinti "reviere des moins" o iš to vėliau atsirado Des Moines upė (išstark: "Dėmojn").

Savazudybės.

Francijoje nusižudo 238 žmonės iš vieno milijono, Prusuose 207, Danijoje 220. Antra vertus, Irlandijoje nusižudo 29 iš milijono, o Ispanijoje tikrai 20.

Farmos moteris gali balsuoti.

Burmoje (Rytų Indijoje) moteris gali balsuoti ir drauge gali būti išrinktos į Rangun'o tarybą. Ligšiol nei viena moteriškė nesinaudojo ta teise, bet dabar ponija Hla Oung pastatė savo kandidatūrą į tarybos atstovą. Jinai yra įsteigusi dvi budistų mokyklias ir atsižymi veiklumu budizmo platinime.

Moterių farma.

Sussex'o pavieta, Anglijoje, moteris feministės nupirko 700 akrų farmą. Tenai bus šeiminkėmis ir darbininkėmis vien moteris. Nupirkimui farmos ir įvedimui joje tvarkos sumesta \$50,000. Farmoje bus auginami galvijai, avys, paršai ir vištos. Daugelis moterių įstai-gų jau pradžioje imti iš tos farmos pieną, sviestą ir sūrius.

Protestantų bažnyčios beveik apleistos.

Protestantai skundžiasi, jog šią vasarą jų kirkužes lanko labai mažai žmonių. New Yorke bažnyčios ant Fifth ir Madison Ave., beveik visai apleistos. Neseniai vieną nedėldienį į Heavenly Rest bažnyčią teatėjo 26 žmonės, šv. Tomo — 40 žmonių. Kitose nebuvo daugiau, kaip 100—200 žmonių.

"Darbininkų" partija.

Socialistai giriasi pridėti į tikrąją darbininkų partiją. Kokia jie yra darbininkų partija, parodo surašas socialistų partijos kandidatų New York'o valstijoje. Kandidatais yra: literatas, drapanų kirpėjas, mokytojas, knygų vedėjas, jubilie-rus, advokatas ir dentistas. Nei vieno nuskurusio darbininko su puslėtais delnais!

VARGONININKAS.

Tik atvažiavęs iš Lietuvos, pajieškau vietos už vargonininką; galiau vesti chorą ir gerai žinau bažnytinis reikalus.

Stanislovas Bočkietis,
203 First st.,
Elizabeth, N. J.

Nepatėmija.

Motina tik-ką išspraus vaikų dygnukus, paguldė juos lovon. Motinai beieinant nuo lovos, vaikai vienas po kito pradėjo balsiai juokties.

— Ko judu ten juokiatės! — užklausė motina.

— Tu mama apsirikai — atsiliepė Jonukas, — nes Pranuką du syk išprausi, o mane nei sykio. Dagiliukas.

LITHUANIAN WEEKLY "DRAUGAS" [THE FRIEND]

Published Every Thursday
2634 West 67th Street,
CHICAGO, ILLINOIS.

Lithuanian Roman Catholic Priests'
Association, Publishers.

Ir-gi Laikraštis.

Gavome iš South Omaha raštelį, kursai prasideda šitaip:

"Garbus Redaktoriumi! Išdygo naujas dagis pas mus. Dar neturi nei dviejų dienų amžiaus, o jau jo ragai ilgesni už nosį, gi apie burną — tai nėra nei ko kalbėti".

Panašiu stilium parašytas visas ilgokas raštelis. Na, tokių daiktų į laikraštį dėti nepridera, ypač kad taip užsiuolama ant naujai atsiradusio lietuvių literatūros dirvoje ("Vakarų Varpas"). Bet štai ir pats naujas laikraštis atėjo. Yra tai antrasis numeris (pirmojo nei nematėme). Žingėdina pažiūrėti — atsiprasant — literatūros kerėblą, kurios ragai ilgesni už nosį ir t.t. Žiurime.

Ant pirmutinio puslapio metasi į akis stambesnėmis raidėmis sustatytas straipsnelis, parašytas regimai po intaka karštų ginčų kad ir su mūsų korespondentu. Straipsnelis taip įdomus, kad paduodame jį ištisą — žodis į žodį, raidė į raidę. (gink Dieve, dar gali pražūti mūsų literatūros perlas!) Straipsnelis skamba šitaip.

"Lietuviški literaturo Zuditojai!"

Dar negimus jau bando zudit.

Kada "Vakarų Varpas" pasirodė ant lietuviškos dirvos, tuojaus mūsų Tautos sūviūre į visoki negana susitupeja polemikai kur jau senokas laikas kaip tik su ta pače polemika užsiminejė, nienusisibosta kaip mikolai supinis. (Atsistoję) išvisų pusiu ir pradejo karkset kai zasis nematita zasakū pamatē. Turbut kad mus literaturo gelbetojai nuo zasų turta papratima pasiemia! Vienas sako kad negeras, kitas pritar visai niekai! trešes kam nepasiklausigerų laikraščiu tai but parodea koki laikraštī leisti. Katro? Kitas da vel sako buk kokie tai geda turejas? Turbut kad "V. Varpas" patalpino informacijedēl pastojimo S. V. piliečems. Matai mus literaturo gelbetojai už tokes informacijas ima gera pelna, nes ja parduoda už 50 centu. o Dabar—tas Naujēi gimes kudikis, da ir išdriso ant savo jauno veido pasakyti kad už raštus gaus raštininkai užmoket. Ar tai negeda? ar tai ne pikta? kad toki laikraščēi pasirodo. Mes lietuviški lakraštnikai ant Jupiterio, lietuviški mokimos tai nesuprantam "V. Varpa" Nesimokines ant Jupiterio, o pats kam-pazitorius, pats Redaktorius ir Administratorius, o Kas bus kada gaus Redaktorin? subruskim kad ji nuzudit hura hura —

Savo sen as skiltis neišvilo tik laika ant polemikos praleidę. Kitas da ir šendiē nežino kaip jo lietuviškai, vardas vartoje kokitai lenkų deialekta. Da norsdabar pasipraso kad išduotumet Čarteri, kad "V. Varpas" galetu gyvėti. Užreikalinga kritika "V. Varpas" sutinka pažvaniti visai dykai, duokit žinę."

Šitus žodžius regimai rāšē pats p. C. Pasnokas, kurs yra viename asmenyje žėidėjū, administratorium, statytoju ("kompazitorium") ir... redaktorium.

Kiti straipsniai parašyti sumaniau ir mažiau juose klaidų. Bet kas iš to, kad jų nerašē p. Pasnokas — net angliškai parašyta vaikams lietuvių istorija matomai perspaudinta iš kokio nors kito autoriaus. Daugiausiai naudotasi iš pirmieviškų "Rygos Naujienų", kurios, kaip žinoma, Lietuvoje yra tokiu pat literatūros šašu, kokiu Amerikos laikraštijoje yra "Keleivis" & Co. Todėl pav. apie Moroko parašyta, lyg tenai virtų revoliucija prieš sultoną. Užmiršta ar nežinota, jog Morokoje sultonas jau nieko daugiau nereiškia, jog tenai viską valdo Francija.

Naujas laikraštukas nemalonų daro išpuđį. P. Jakavičius teršia lietuvių rašliavą, o p. Pasnokas Rygos šiuksles perkelia Amerikon Nesmagu.

Darbininkų Kolegija New York'e.

New York'o antvyskupis kardinalas Farley sumanė įsteigti prie katedros augštesnę mokyklą darbininkams, kurioje šie būtų supažindinami su visuomenės mokslu ir darbininkų klausimu. New York'e jau sueis metai, kaip yra atidaryta mokykla visuomenės reikalių tyrinėjimui. Jinai išsiplėtojo iš "Svietiškų Žmonių Lygos Rekollekcijoms ir Visuomenės Tardymui" (Laymen's League for Retreats and Social Studies), įsteigtos pradžioje 1911 m. Anojie mokykloje buvo lavinami katalikai kalbėtojai darbininkų ir socializmo klausimuose. Nusisiekus pradėtam darbui, kardinalas Farley susimanė įsteigti "Darbininkų Kolegiją", kurioje bus aiškinama darbininkams, kaip reikia suprasti visuomenės klausimus ir darbininkų padėtinimą. Šioje valandoje daugelis katalikų darbininkų limpa prie socializmo dėlto, kad neturi aiškaus supratimo, nei kas socializmas yra, nei ko mokina nei ko pagalios nori. Kolegijoje darbininkai bus lavinami orientuoties darbininkų, socializmo ir visuomenės klausimuose. Pradžia tapo padaryta pracoito nedėdienio vakare, kuomet į šv. Patriko katedrą susirinko daugybė darbininkų. Užkvietimai dalyvauti susirinkime pasiekė mažų mažai apie 100,000 darbininkų. Tokios kolegijos įsteigimui pritarė darbininkų organizacijų vadovai.

Nesuprato.

Nesistebime neikič, kad "Vien. Lietuvnin." ginė d-rą J. Šliupą. Juk pirmieviai yra sudarę daktaro kultą, tai-gi "V. L.", kaip pirmievių organui, lyg ir

priderėjo pasipiktinti iš kartono, kurį įdėjome andai "Drauge" ir kuriame d-ras J. Šl. yra nupieštas netikrojo pranašo rolėje. Bet mums įdomu, kad Brooklyn laikaštis nesuprato kartono nei padėjo jo po juro parašo minties. Šituo kartonu nenorėta daktarui keršyti nei girties kuo norints. Norėta tik parodyti, jog d-ras Šl. nesupranta šios gadynės dvasios nei nemato stiprybės tikybinės srovės, kuri traukia paskui save žmones. Jeigu toje pačioje vietoje, kurioje daktaras pranašauja visišką ir greitą bažnyčios išnykimą, dygsta šventyklos ir tikybinės įstai gos, tai aišku, jog d-ras Šl. gyvena ne šių laikų idėjomis, jog varo pralaimėtą kovą — jog tiesiog skelbia visai netinkamus žmonėms daiktus. Mēs esame įsitikinę, jog d-ras Šl. veiklumas nors paskutinėje instancijoje pasirodys bergždžiu, tačiau, kaip kuriems žmonėms, ypač norintiems išsiveržti iš po doros suvaržymų, yra gyvai pragaistingas. Todėl mes esame d-ro Šliupo darbams prieingi. Neišleisdami iš omenės senos patarlės: **Timeo Danaos et dona ferentes** — negalime su gryną sąžinę susieti su daktaru net gerame, nekaltame darbe. Gal "V. L." mus aiškiau supras, jei pasakysime, jog mūsų nuomone, d-ras Šl. serga laisvamanybės manija. Mums rodosi, kad vis geriau yra laikyties ištolo nuo turinčių kokią nors maniją žmonių. Jeigu mūsų brookliniškė draugė supras šią mūsų poziciją, tai taip pat supras, ką norėjome atsiekti, dėdami aną paveikslą ir Prano eiles (už jų formą neimeame ant savęs atsakomybės).

Nelaikys Kvotimų.

"Keleivis" No. 35 atsiskakė duoti egzameną iš to, ką jis žino ir ko nežino apie socializmą. Jis mat duosias "Draugu" lekciją Vadina-si, ketina pasiegti lygiai taip, kaip pasiegtė anai žydelis, kursai paklaustas, ką jis žino apie Peterburgą, pradejo skaityti lekcijas apie Berdievą ir Konstantinopolį. Bet aną žydelį rodo kaipkad komedijose. Nejaugi mūsų spėjimas, kad "Kel." jaučiasi savo dirvoje, tik tada, kuomet pradeda vaidinti klauno rolę, pasirodys teisingu?

Ne taip, kaip yra parašyta.

"Lietuvos Žinių" korespondentas rašo No. 89 to pirmievių organo, buk "Draugas" yra statomas ir spaudinamas šv. Kazimiero Seserų rankomis. Taip nėra. "Draugas" yra statomas šiaip jau darbininkų ir spaudinamas čekų spaustuve. Vilniaus laikraštis teiks šitą atitaisyti idėję savo skiltis kad ir vien dėlto, jog laikraščiu negali būti smagesnio daikto, kaip atsaukti neteisinga žinią. Šv. Kazimiero Seseris neturi nieko bendro su "Draugu".

Trečias Amerikos Lietuvių Laikraštinių Suvažiavimas.

Chicagoje rugsėjo 26, 27 ir 28 d. atsiliks trečias iš ei-

šis Amerikos lietuvių laikraštinių suvažiavimas. Suvažiavimą šaukia Lietuvių Spaudos Draugijos Amerikoje pirmūninkas J. M. Tananevičia ir sekretorius V. K. Račkauskas. Girdėjome, jog posėdžiai bus laikomi La Salle Hotelyje.

LIETUVIŠKIEJI IŠGAMOS.

"Laisvės" cieleikiai turi labai jautrią širdį. Jie labai gailisi nelaimingų indijonų. Štai ką jie rašo to laikraščio, 68-tame numeryje: "Visą pasaulį aplėkė baisi ir širdį perversianti žinia apie vergiją Pietinėje Amerikoje. Kiekvieno doro žmogaus širdis turėjo atjausti nelaimingų indijonų kančias".

Už tokią užuojautą nelaimingiesiems "Laisvės" redaktorių ir jo straipsnių autorių p. L. Pruseiką reikia pagirti. Juk indijonai tai žmonės — mūsų artimie!

Dabar pažiūrėkime, ką teįti pat "Laisvė" ir tame pat numeryje rašo apie savo brolius—lietuvius, engiamus lenkininkų.

"Rodunios parapijoj liepos 29 buvo Škapliernos atilaidai. Kada kunigas ėmė sakyti lietuvišką pamokslą, tada kilo lermas. Tuoj prasidėjo peštynės. Lietuviškas davatkas ir davatininkas lenkininkai mušė, draskė, net iki kraujo praliejimo priejo. Nekurios norėjo visticai užmušti".

Šitoji žinia neperverė širdies "Laisvės" redaktoriaus ir nepažadino užuojautos dēlei nelaimingų lietuvių kančių. "Jis nerado nei žodelio papeikimo engėjams. Mat lenkininkai mušė "lietuviškas davatkas ir davatininkus".

Už tokią kietaširdystę link savo brolių "Laisvės" redaktorių p. L. Pruseiką reikia papeikti ir pavadinti tam tikru vardu, butent: išgama.

MOKSLEIVIŲ PADĖKA GERADARIAMS IŠ BROCKTON, MASS.

Mēs, Brocktono lietuvių moksleiviai, ištariame nuoširdų ačiū savo broliams lietuviams brocktoniečiams už jų taip aiškų mūsų padėtinimą supratimą, už jų pilną užuojautą ir nesitiktai didžias aukas mūsų reikalams.

Visų-pirma dėkojame žemai savo klebonui kun. Vincentui Dragunevičiui už gerus patarimus, auką ir visą trusą.

Toliaus sakome ačiū Kazimierui Dukštui ir Juozapui Trainavičiui (parapijos kolektořiams) už surinkimąjų gausių aukų ir visiems tiems, kurie padėjo mums žodžiu, darbu arba centu prisirašyti prie Am. Liet. R. Kat. Moksleivių Susivienijimo.

Aukų surinkta: Po dolerį: Kun. V. Dragunevičius, Adomas Jarmala-vičius, Mykolas Abražinskas, Adolfas Rasmėnas, Morkus Česnulevičius, Petras Balčiūnas, Magdalena Balčiūnienė, M. Buivydaitė, Kazimieras Viesula, Kas-tantinas Rapalas, Povilas Virmauskis, Jonas Ramanauskas 1.25, Stan. Sygei-kis 65c. Juozapas Tukis 60c.

Po 50c.: Mykolas Jurienas, Vincentas Juška, V. Jančius, Baltramiejus Miškinis, V. Pigoga, J. Česnu-

levičius, F. Budreckis, Izidorius Brenauskas, F. Kli-mavičius, J. Pubelionis, Pranas Šijunskis, J. Sakalauskas, G. Varža, J. Kodys, Povilas Batrušius, Augustinas Kašėta, Jonas Demkus, Napolis Kulikauskas, Stasys Klimavičius, V. Katesas—40c., Jonas Ramanauskis—35c., J. Šliogeris—30c.

Po 25c.: p. Antanavičius, Antanas Preibys, J. Čepulis, Antanas Lauka, Liudvikas Šležas, Rožė Trenavičienė, Jieva Valentukaitė, Ona Viesmontienė, Juozapas Miškinis, Jokubas Ramanauskis, R. Bučinskas, P. Varpalis, p. Tumelis, Jonas Gailius, J. Dukšta, Kastantina Alusa, Vl. Čiužas, B. Donaitis, p. Juškaitis, Bl. Gintauskis, Kazimieras Čemolienas, p. Bubiniene, p. Patylčienė, H. Vaitkus, Jadvyga Čekanovič, M. Jezukevičė, p. R. Sabaitienė, Marė Krusiūtė, Agota Smalkiukė, Ona Gelžinienė, p. Jakemaitė, p. L. Blaževičienė, Juozapas Vaičiūnas, /Antanas Šijunskis, J. Petkus, J. Šilanskis, Jokubas Balėvičius, Gasparas Švelnys, Juozapas Sarkys. Bolešlovas Dambrauskas, Liudvikas Petkus, Juozapas Mačelionis, Povilas Kaselis, Petras Virveička, Antanas Norkus, Vincėntas Kiela, Jonas Kliuza, Petras Česnulevičius, Juozapas Kaminskis, Petras Makaravičius. Smulkesnių aukų \$1.68. Iš viso \$38.23. Išlaidų 73c. Išsiųsta į L. R. K. M. S. išdan \$37.50.

Pranas A. Virmauskis, Alfonsas F. Budreckis, Kazimier, Ščesnulevičė Jonas J. Ramanauskas, K. J. Bajorinas.

Dar padėka. Tuomi pačiu žygiu Virmauskis, Ramanuskis ir Bajorinas dėkoja šv. Kazimiero Draugijai už davimą vietoj piknikui, darbininkus ir visus papuošalus vaikų piknikams. Ačiū nuoširdų jie taria ir vietiniam klebonui, ponui Abražinskui, draugijos pirmėsėdžiui, Jonui Demkui, vietiniam vargonininkui ir jo visam chorui, H. Vaitkui ir kitiems visiems, kurie yra nors kuonui prisidėję prie švietimo Brocktono jaunomenės — taip vadinamos: "Šv. Roko parapijos vasarinės mokyklos".

P. A. Virmauskis, J. Ramanauskas, K. Bajorinas.

KELIONĖS IŠPUDŽIAI (Chicago—Valparaiso).

Aš ir du draugu — visi trys moksleiviai — sumanėme padaryti ekskursiją į Valparaiso Universitetą. Sumanyta — padaryta. Išsirengėme.

Englewood'o stotis. Oras debesuotas, bet dailus, vėsus. Nemažas būrelis keliauninkų sustojęs ant platformos jau laukia traukinio. 3:30 p. m. Pasigirdo traukinio užimas, visi sujudo, bet keliauninkai tapo apvilti, nes traukinys prašvilpė pro šalį. Tai buvo iš Valparaiso pusės. — Keturias minutes palaukus, štai ir kitas, — tai mūsų traukinys, dumiantis Valparaiso linkon. Išsėdome. Good-bye Chicago!

Už poros minučių Englewood'o stotis dingio iš akių. Pradžioje kalba nesirio, forma josios mainėsi neapribuotomis varsomis ir grei-

taišlugo minčių sukuryje, nepalikdama jokio pėdsako. Vagone pro langą matėsi monotoniški didelio pramoninio miesto vaizdėliai, žavėjanti netiek jausmus, kiek protą savo konstrukcija. — Traukinys sustojo. South Chicago. Nėgraži, nemaloni vieta: dumai, dulkės, dirbtuvių bei komunikacijos bėdės, žodžiu — stoka tyro oro ir ramumo. Traukiniui pasijudinus, prasidėjo rimtesnė kalba.

"Lietuviai apskritai yra neapsišvietę, nesupratę, gerai, kad nekurię griebiasi už mokslo. Mokslo yra galimas įrankis žmogaus gyvenime. Geriau esti, jei užbaigia kokią-nors šaką ir lieka profesionalu: advokatu, gydytoju, inžinieriu, kunigu, bet, jei neužbaigia, neturi tokio pasisekimo, kartais prisieina dirbti tokius darbus, lyg kad visai būtų nesimokinęs". — "Reikia lietuviams gerų mokyklų, kuriose netiktai gautų sveiką mokslą, bet ir tinkamą išauklėjimą. Mokyta žmogus be išauklėjimo yra visuomenės blėdingas. Pastaraisiais laikais žymesnieji pedagogai — veikėjai yra labai užsiėmę šio klausimo formuliavimu. Ant doros, sąmoningai vedamos edukacijos remiasi visa žmonijos ateitis."

Pravažiavus Whiting, draugai įsiskaitė laikraščiuosna, aš gi savo akis atkreipiau į vagono langą. Pro jį galima buvo matyti įvairių reginai. Mėgstu dieną važiuoti traukiniu ir žiūrėti į prabėgamas apilinkes. Daug ką tuomet žmogus pamatai; įdomesnis dalykas pasilieka atmintyje, kitasgi, netaip įdomus, greitai dingsta vaidenturėje, užsimiršta.

Sustojus valandžiukei Indiana Harbor'e, žiūriu į besisukaliuojančius praėivius, tarpe kurių ir vaikas maišo si su dideliu glėbiu laikraščių, rėkias visa gerklė: "Dziennik Związkowy". "Kas gi čia do prajavai?" — "Zia, sakau! — Bevažiavome Valparaisu užvažiavome Lenkiją!" — "Daj tutaj, chlopceze!" — Vaikas linksmai prisiartinio prie vagono lango, užmokėję centą, nusipirkau. Draugai su tuo laikraščiu man nedavė ramybės, pagaliau ištraukę išmetė laukan, nedavę man perskaityt. Baisi lenkų neapykanta! Žinoma, draugai turėjo raciją. Jie yra didžiausi lietuvių priešai. Bet visgi reikia pripažinti, kad lenkai Amerikoje gana gerai gyvuoja: turi kelius ar keliolika dienraščių, rupinasi mokslo institucijomis, stato universitetą, lietuviams iš to atžvilgio gali būti pavyzdžiu.

Netrukus privažiavome Gary. Ties Indiana Harbor ir Gary, atstui nuo Chicago apie 20-25 mylios, vietos lygios, bet dideli smiltynai, balos, pelkės. Pažymėtinos tiktai didelės įvairios dirbtuvės, naujai pastatytos su augštais kaminiais ir gerai įšaitys, tiesus keliai.

Besiartinant prie Valparaiso, apilinkės darėsi gražesnės, aiškesnės. Šen ten matyt ukininko trobelė, nedidelis sodnelis, krumelis. Hobartas, gulys 33 mylioje atstui nuo Chicago, atrodo jau tikru lietuviškuoju miesteliu. Prie vieno namelio pastebėjau net dailias, linksmai bujuojančias lelijas. Tai

lietuvių mylimoji gėlė! Man dar naujiena jasias matyti šiame krašte. Prisiminė Tėvynė—Lietuva ir lietuvių darželis, pilnas lelijų, rožių, jurginų, rutų ir kitokių gėlių. Toly nuo Hobarto važiuojant, gamtos vaizdėliai keitėsi, forma darėsi vis malonesnė; dingo visai iš akių miesto gyvenimo atmosferos, pasijutome galutinai esą gryname, nesuterštame visokiais dumais bei dulkėmis ore, apsupti iš visų pusių žaliuojančiais laukais, lygiomis pievomis ir upe-liais... Tylus vėjalis, pūsdamas pro vagono langelį, lig gerindamosi, romiai glostė mano veidą, akis buvo įtemp-tos į greitai prabėgamuosius dalykus: matėsi nupiautos, gražiai baluojančios avizos, žali, puikūs dobilai, išsišakoję, būnius su plačiais lapais kukuruzai, žadantieji gerą derlių; ten toliau vietoje nuolaidus kalneliai, ukininkų trobelės, besišeriančios karvės ant švelnios žolėlės, toliau, toliau... dangaus horizontas dingo žaliu-muose... Ir visas tas puikus, žavėjantysis landsaftas maudėsi pasinėręs auksinuose saulės — meluzės spinduliuose!... Upas pakilo, jausmai, prislėgti miesto gyvenimo dvasia, atsi-peikėjo, pradėjo veikti norma-liskiau, sielą ėmė kudenti kokia tai apoteoziska, viršnatūralė jiega. — Kaip gražu gamtoje! Kiek joje gyvybės, kiek grožės, kiek poezijos!... Reikia genijaus tinkamai į ją aprašyti arba nupiešti.

Pesimistiskoms mintims nėra čionai vietos. Joje gludi įsiviešpatavusi viltis; o kur viltis — ten laimė, ten išganymas. Nustojęs žmogus vilties yra nelaimingiausias pasaulyje.

Laikrodis rodo 4:57 p. m. Sukaukė mūsų traukinys, kaip levas girios gilumoje, pasipurtė smarkiau lyg žmogus paskutinėje agonijos valandoje, išleisdamas dvasią ir... sustojo. "Valparaiso!" — riktelėjo konduktorius. "Hallee, halloo, Valparaiso!" — tarėme, eidami iš vagono. Širdis pradėjo smarkiau tvaksėti. Išėjome. Traukinys greitai nusvilpė sau. Dairausi, kame tie universiteto murai. Bet mano apsirakta, nes kaip draugas X. paaiškino, universitetas randasi dar paėjus.

Mieščiukas gulį gana dailioje vietoje. Eidami Universiteto linkon lankstėmės įvairiomis gatvėmis. Tulos gatvėlės yra tiesiai poėtiškos... Pokeliui susitikome nemažai jaunų žmonių, galimai sprestai, kad dauguma jų buvo universiteto studentai arba studentės. — "Štai studentų internalas" — tarė draugas. Aš atkreipiau savo domą į tą namą. "Toliau, ten kitas, beveik toks pat, tik studentų, dar toliau, vėl kitas..." — Pagyvenimui trobų yra nemažai, nes klausytojų skaitoma apie 5000. Jų tarpe randasi visokių tautų: airių, anglų, vokiečių, lietuvių, lenkų, rusų, japonų, kynų, prancūzų ir k. Universiteto murai apskritai nekokie ir labai išsi-blaskę. Apsilankėme pas lietuvius. Maloniai priėmė. Lietuvių studentų esama apie 50—60. Turi jieje kelias draugijėles, bet skaitlingiausia tai "Literatūriš-ka Draugija". Vakare turėjo jina savo susirinkimą. Dalyvavome ir mēs, kaip ošvečiai. Kiekviena draugija,

lietuvių mylimoji gėlė! Man dar naujiena jasias matyti šiame krašte. Prisiminė Tėvynė—Lietuva ir lietuvių darželis, pilnas lelijų, rožių, jurginų, rutų ir kitokių gėlių. Toly nuo Hobarto važiuojant, gamtos vaizdėliai keitėsi, forma darėsi vis malonesnė; dingo visai iš akių miesto gyvenimo atmosferos, pasijutome galutinai esą gryname, nesuterštame visokiais dumais bei dulkėmis ore, apsupti iš visų pusių žaliuojančiais laukais, lygiomis pievomis ir upe-liais... Tylus vėjalis, pūsdamas pro vagono langelį, lig gerindamosi, romiai glostė mano veidą, akis buvo įtemp-tos į greitai prabėgamuosius dalykus: matėsi nupiautos, gražiai baluojančios avizos, žali, puikūs dobilai, išsišakoję, būnius su plačiais lapais kukuruzai, žadantieji gerą derlių; ten toliau vietoje nuolaidus kalneliai, ukininkų trobelės, besišeriančios karvės ant švelnios žolėlės, toliau, toliau... dangaus horizontas dingo žaliu-muose... Ir visas tas puikus, žavėjantysis landsaftas maudėsi pasinėręs auksinuose saulės — meluzės spinduliuose!... Upas pakilo, jausmai, prislėgti miesto gyvenimo dvasia, atsi-peikėjo, pradėjo veikti norma-liskiau, sielą ėmė kudenti kokia tai apoteoziska, viršnatūralė jiega. — Kaip gražu gamtoje! Kiek joje gyvybės, kiek grožės, kiek poezijos!... Reikia genijaus tinkamai į ją aprašyti arba nupiešti.

Pesimistiskoms mintims nėra čionai vietos. Joje gludi įsiviešpatavusi viltis; o kur viltis — ten laimė, ten išganymas. Nustojęs žmogus vilties yra nelaimingiausias pasaulyje.

Laikrodis rodo 4:57 p. m. Sukaukė mūsų traukinys, kaip levas girios gilumoje, pasipurtė smarkiau lyg žmogus paskutinėje agonijos valandoje, išleisdamas dvasią ir... sustojo. "Valparaiso!" — riktelėjo konduktorius. "Hallee, halloo, Valparaiso!" — tarėme, eidami iš vagono. Širdis pradėjo smarkiau tvaksėti. Išėjome. Traukinys greitai nusvilpė sau. Dairausi, kame tie universiteto murai. Bet mano apsirakta, nes kaip draugas X. paaiškino, universitetas randasi dar paėjus.

Mieščiukas gulį gana dailioje vietoje. Eidami Universiteto linkon lankstėmės įvairiomis gatvėmis. Tulos gatvėlės yra tiesiai poėtiškos... Pokeliui susitikome nemažai jaunų žmonių, galimai sprestai, kad dauguma jų buvo universiteto studentai arba studentės. — "Štai studentų internalas" — tarė draugas. Aš atkreipiau savo domą į tą namą. "Toliau, ten kitas, beveik toks pat, tik studentų, dar toliau, vėl kitas..." — Pagyvenimui trobų yra nemažai, nes klausytojų skaitoma apie 5000. Jų tarpe randasi visokių tautų: airių, anglų, vokiečių, lietuvių, lenkų, rusų, japonų, kynų, prancūzų ir k. Universiteto murai apskritai nekokie ir labai išsi-blaskę. Apsilankėme pas lietuvius. Maloniai priėmė. Lietuvių studentų esama apie 50—60. Turi jieje kelias draugijėles, bet skaitlingiausia tai "Literatūriš-ka Draugija". Vakare turėjo jina savo susirinkimą. Dalyvavome ir mēs, kaip ošvečiai. Kiekviena draugija,

lietuvių mylimoji gėlė! Man dar naujiena jasias matyti šiame krašte. Prisiminė Tėvynė—Lietuva ir lietuvių darželis, pilnas lelijų, rožių, jurginų, rutų ir kitokių gėlių. Toly nuo Hobarto važiuojant, gamtos vaizdėliai keitėsi, forma darėsi vis malonesnė; dingo visai iš akių miesto gyvenimo atmosferos, pasijutome galutinai esą gryname, nesuterštame visokiais dumais bei dulkėmis ore, apsupti iš visų pusių žaliuojančiais laukais, lygiomis pievomis ir upe-liais... Tylus vėjalis, pūsdamas pro vagono langelį, lig gerindamosi, romiai glostė mano veidą, akis buvo įtemp-tos į greitai prabėgamuosius dalykus: matėsi nupiautos, gražiai baluojančios avizos, žali, puikūs dobilai, išsišakoję, būnius su plačiais lapais kukuruzai, žadantieji gerą derlių; ten toliau vietoje nuolaidus kalneliai, ukininkų trobelės, besišeriančios karvės ant švelnios žolėlės, toliau, toliau... dangaus horizontas dingo žaliu-muose... Ir visas tas puikus, žavėjantysis landsaftas maudėsi pasinėręs auksinuose saulės — meluzės spinduliuose!... Upas pakilo, jausmai, prislėgti miesto gyvenimo dvasia, atsi-peikėjo, pradėjo veikti norma-liskiau, sielą ėmė kudenti kokia tai apoteoziska, viršnatūralė jiega. — Kaip gražu gamtoje! Kiek joje gyvybės, kiek grožės, kiek poezijos!... Reikia genijaus tinkamai į ją aprašyti arba nupiešti.

Pesimistiskoms mintims nėra čionai vietos. Joje gludi įsiviešpatavusi viltis; o kur viltis — ten laimė, ten išganymas. Nustojęs žmogus vilties yra nelaimingiausias pasaulyje.

jei tik turi atakomai pama-
tuotą tūlą ir prie jo siekia,
yra gera. Šios draugijos
tikslas yra, regis, lavinties
literatūros srityje, taigi ge-
ras. Bet ar siekia jina prie
te tikslu nešluobudama, tai
jau kitas klausimas. Iš gir-
dėtų 3 prakalbų, kurias lai-
kė baigusieji vidutiniųjų
mokyklų kursą, galiu spres-
ti, jog yra per daug pratina-
masi joje vadovauties savo
nuomonėmis, t. y. tuojau
laisvamanių principų, kuris
eikime prie tiesos gali nie-
la nesverti. Kalbėtojai—
abiturientai gana daug kal-
bėjo apie nuomones, bet apie
principales žinias, kokias
"Lit. Dr-stė" suteikė, labai
mažai. Lai draugai-kalbėto-
jai neima tai už piktą, aš ne-
užmetu laisvamanybės nei
vienam, tai yra asmeniškai
sprendimas.

Pasibaigus kalboms ir
daugijos reikalų svarsty-
mū, leista buvo mums žode-
ti turti link Lietuvių Katali-
kų Moksleivių Susivieniji-
mo Am. Prasiđėjo "dispu-
tats". Pasidalinome į "klerik-
kals" ir "pirmavirius". Su-
sivienijimas uždengtas tapo
be ypatingo nutarimo link
pakeltojo klausimo. — Šiaip
jau visi moksleiviai—valpa-
raistiečiai (lietuviai) yra
mandagns, meilus, lipšnus,
simpatiški. Su dauguma te-
ko pasisveikinti, susipažin-
ti.

Ant rytojaus, pernakvo-
jus, draugai moksleiviai pa-
rodė Universiteto laborato-
rijas, lekeijų klausymo
kambarius, lietuvišką knyg-
gyną ir kitas žymesnes vie-
tas. Pusėje vienuoliktos iš-
ryto pilni visokių įspūdžių,
lydimi draugu moksleivių,
apleidome Valparaisą.

Vaidevutis.

Lawrence'o Strai- ko Atbalsiai

Amerikos Vilnų kompanijos
galva Wood po kaučija.

Dar du kitu kaltinamų už
padėjamą dinamito pri-
vatiniuose namuose.

Wood bemažo butų patekęs
kalėjiman.

Straiko istorija.

Praeitais žiemos straikas
aukdeklinėse dirbtuvėse Law-
rence, Mass., atsiliepia lig-
šiol ne tik tarp lietuvių, —
sulygink santykius tarp
"Laisvės" ir p. Ramanaus-
ko, — bet šiomis dienomis
sujudino visą Ameriką. [Iš-
bėda papuolė ne kas kitas.
Tais pat kalba "Americas"
Woolen Co." William M.
Wood. Praeitą pėtnyčią,
pugp. 30 d. Wood tapo suim-
tas už padėjamą dinamito
straiko metu kai-kurių Law-
rence'o darbininkų namuo-
se. Tiksliu, kad vėliau ap-
tinti straikininkus už
orą vartoti dinamitą nedo-
tas tikslais. Sykiu su
Wood'u kaltinamų dar De-
vis J. Collins, šunų mėgė-
s iš Cambridge'aus, ir ne-
fardytas galva anilinos da-
dirbtuvės Brookline.
Wood'a atvesta į teismo ru-
bas, kuomet jokio klerko
buvo biure ir nebuvo kam
imti nuo Wood'o kauči-
sumoje penkių tukstai-
dolerių. Pradžioje išro-
yg Wood'ui reikės eiti į
jimą, bet netrukus pasi-
vėno dienašračio re-
gis, kursai yra drauge
ancijų komisoriūm. Tas
teris priėmė penkias

tukstantines nuo Wood'o ir
aleido didžiaturtį namo-
lėi utarnikui, rugs. 3 d.

Wood ir jo du draugu yra
kaltinami šešiais atvejais:

1. Kad jie tris sausio 20 d.
susikalbėjo su John'u J.
Breen'u ir Ernest'u W. Pit-
man'u padėti dinamito na-
nuose Joseph'o Arraf'o ir
Urbano Di Prato, taip pat
ant Philip'o Holland'o kie-
mo Lawrence'ne tuo tikslu, kad
paskui apkalčius straiki-
ninkus už laikymą pas save
prostančių materijolų ir
norą įžeisti dirbtuvių savi-
ninkus ir jų nuosavybę.

2. Kad tie trys kaltinamie-
ji vyrai buvo susikalbėję pa-
dėti dinamitą Lawrence'o
gyventojų namuose tikslu,
kad įžeisti žmones, pas ku-
riuos dinamitas buvo rastas.

3. Kad viršui minėtieji
vyrai norėjo įžeisti Joseph'o
Arraf'a, padėdami septynis
svarus dinamito jo namuo-
se.

4. Kad tie patys vyrai pa-
dėjo septynis svarus Urba-
no Di Prato namuose.

5. Kad jie dėjo dinamitą
angščiau paminėtuose na-
muose, neturėdami leidimo
nuo miesto vyriausybės.

6. Kad jie dėjo dinamitą
be Essex'o pavieto vyriau-
sybės leidimo.

Jeigu Wood, Collins ir
trečias neįvardintas vyras
bus atrasti kaltais visuose
šešiuose kaltinimuose, tai
jims reikės atsėdėti patai-
sos namuose po aštuoniolika
metų.

Collins tebesėdi kalėjime.
Suokalbį išėjo aikštė,
kuomet Grand Jury tyrinė-
jo, iškur atsirado dinamitas
straikininkų namuose. Tu-
met pasirodė, jog dinamitą
gavo koks tai Ernest W.
Pitman, dirbtuvių statyto-
jas iš Andover'o, Mass., o
padėjo jį straikininkų na-
muose Breen, kurs yra nu-
murių laidotoju, drauge su
Collins'u.

Tuo tarpu Pitman musizn-
dė, Collins užsigynė ir sėdi
kalėjime — pasiliko liudi-
ninku vienas Breen. Wood
sakosi nieko nežinas apie
suokalbį.

Lawrence'o straikas.

Nebus pro šalį atkartoti
trumpai Lawrence'o straiko
istoriją. Straikas kilo iš to,
kad šimet nuo naujų metų
Massachusetts'o valstijoje
pradėjo veikti naujas įstaty-
mas, kuriuo moteris ir vai-
kai gali dirbti dirbtuvėse
nedaugiau, kaip 54 valandas
savaitėje (pirm to dirbdavo
56 val.). Sumažėjus darbo
valandoms, sumažėjo ir mo-
kantis — kitaipariant, dar-
bininkai patėmijo, jog jie
gauna 22 centais mažiau už-
mokesčio, nekaip gaudavo
pirminiau. Iš to kilo straikas,
ir kurį tapo įvelta apie 30-
000 darbininkų. Darbininkai
turėjo su savim visuomenės
užuojautą. Massachusetts'o
gubernatorius Foss bandė
sutaikyti darbdavius su dar-
bininkais, bet čia įsimašė
Joseph J. Ettor ir I. W. W.
Darbininkai pareikalavo 15
nuošimė uždarbio pakėli-
mo. Prasidėjo riaušės, ku-
rias malšinti tapo atsiųsta
milicija. Kokia tai Anna La-
pizzo tapo nušauta. Už jos
mirtį tapo apkaltintas Jos.
J. Ettor, I. W. W. vadas,
kursai ligšiol tebesėdi kalė-
jime. Straikui užsitęsęs il-
giau straikininkai ir jų šei-
nynos pradėjo kėsti didelį
vargą. Tuomet New York'o
ir kitų miestų socialistai ap-
siėmė laikyti straikininkų

vaikus, kol tėvai nesugrįš
darban. Miesto valdžia iš-
kišo į reikalą ir neleido vai-
kų vežti laukan. Toks pasi-
elgimas sukėlė protestą vi-
sos Amerikos spaudos. Wa-
shington'o kongresas pradė-
jo tardyti straiką ir jo prie-
lastis.

Negana to. Straiko metu
pas syrus rasta dinamitas—
ir 11 žmonių tapo suimta.
Užtikta dinamitas ir kitose
vietose, bet žmonės, kurių
namuose jį rado, išsisteisino,
kad nieko apie jį nežinoję.

Benagrinėjant dinamito
bylą prieš Grand Jury, Pit-
man prisipažino prokurorui
Pelletier'ui, kad jis su
Breen'u ir kitais tyčia pa-
dėjęs dinamitą straikininkų
namuose. Breen taip pat pri-
sipažiuo.

William M. Wood yra gi-
mos Portugalijoje ir atėjo į
Ameriką be cento kišenių.
Pamaži jis iškilo augstyn,
taip kad šioje valandoje turi
keliatą aukdeklinių dirbtuvių
ir yra prezidentu Amerikos
Vilionių Audeklų Kompani-
jos.

ISPUDŽIAI ANT LIETU- VIŲ FARMŲ.

Važinėdamas apie Hart-
ford, Conn., miestelį, žinoda-
mas, kad apie tą vietą yra
netoli jau daug kartų per-
laikraščius "perskambėjusi"
Lietuvių kolonija, — tai-
gi interesuodamasi ypatingai
tą vietą, kur A. M.
Martus lietuvius kolonizuo-
ja, apsilankiau tenai.

Tas plotas randasi visai
arti miestelio Hartford pa-
lei Connecticut River upę.
Vieta labai daili: krumynai
medžiai, medeliai, upės-
lės ir ežerėliai. Žemė gera,
lygi ir labai lengva dirbti.
Ukininkai daugiausia užsi-
ma tabako auginimu. Uki-
ninkai apsigyvenusieji toje
vietoje daugiausia pradėję
ant ukės gyventi su maža pi-
nigų suma. Dabar gi įsigyve-
nė ir gražiai gyvena. Dau-
giausia vis tai maži ukinin-
kėliai nuo 10 — 100 akrų že-
mės turinti. Ypatingiausia
tai tas, kad šioje vietoje
jau veik vieni lietuviai gy-
vena. Tarpe 60 lietuvių uki-
ninkų gal apie 10 ar mažiau
sveikintančių tetry. Kalba
tarp savęs lietuviškai, turi
lietuvių papročius ir labai
apstavoja už lietuviystę. Tas
mane gana nustebino, kad
daugiau lietuvių vaikais taip
dailiai lietuviškai kalba,
kaip pats jo senelis (diedu-
kas), kas žinoma mieste vi-
gai kitaip yra. Su tokia mies-
te jau sunku ir besisikalbėti
lietuviškai.

Čia indedu mažą pasikal-
bėjimą su tos kolonijos lietu-
viu-ukininku, Pranu Stru-
ga.
"Aš turiu — sakė Pranas,
— 27 akurus lauko, bet dar ne
visą galiu dirbti. Dar nema-
žas gabalas neišdirbtos že-
mės krumynuose tebestovi.
Auginu šiek-tiek šieno ir
lukuruzų (kornų) dėl galvi-
jų, režta, tai vien tik tabaku
užsodinu.

"O ar daug akrų tamsta
tabaku užsodate? — klaui-
siau aš.

"Nedaugiau kaip dešimtą,
— atsakė jis. — Pakanka 10
akrų tabaku užsodinus. Nes
beveik patįs galime apdirbti.
Aš pats, vaikas, o pačioje
darbymetėje, kokį vieną
darbininką pasamdau, tai ir
apeinau viską.

Pradėjus kalbėti apie ta-
baką, aš užsiuinteresavau; bu-

vo žingeidu, ar didelis skir-
tumas Lietuvoje ir Ameri-
koje auginamojo tabako. To-
dėl aš užklausiui; kokių bu-
dų ir kaip jie visa tai padir-
ba.

"Paprastai, tamata, visai
paprastai. Nieko tokio ypa-
tingo. Išariame žemę, porą
kartų pereiname su akėčio-
mis, na ir sodiname. Žinoma,
neužtenka tik pasodinti: rei-
kia apie porą kartų apkaup-
ti. Mės, mažesni ukininkai,
kaupiami su kaponėlėmis
(matikais), nors tai galima
ir su mašina atlikti. Bet pa-
sakysiu tau, žmogeli, kad su
kaponėlėmis kaupti yra ge-
riau. Gerai, pats matydamas,
iškeri žolės, o kuo mažiau
lieka žolių, tuo geriau. Paa-
gus gi, kuomet tabakas pra-
deda žydėti, laužome viršū-
nes, žiedus, nes tuomet
daugiau bujoja į lapus, negu
į kamblį. Randasi tokių uki-
ninkų, kurie tai nedaro; vie-
nok jie gero tabako neišau-
gina. Suangus tabakui lau-
žiame lapus ir džianame
tam tikrai intaisytose vieto-
se. Išdžiuvus gi, rišame į
pundus, Na, tuomet, tai jau
džiaugsmas ima. Visas va-
saros darbas apsimoka.

"Na, o ar daug gaunate
už 10 akrų tabako?"
"Visai. Žiurint pagal
metą ir derlių. Kuomet lie-
tinga vasara padarome nuo
\$5,500 iki \$7000; kartais
daugiau, kartais mažiau".
"Aš manau, kad visgi ne-
pigus tabakas yra?" — abe-
jojau klausdamas.
"Taip, taip. Tabakas, tai
gal bus vienas iš daugiausiai
apsimokančiųjų augalų. Žiu-
rėkit. Aguliniai pardodant
gauname už svarą nuo 25—
27 centų, žiurint pagal taba-
ką. Pats prasčiausias parsid-
duoda po 18 centų už svarą.
Bet štai yra dar vienas taba-
ko auginimo budas, tai po
aukdeklais, kad būtų ploni la-
pai. Tokis tabakas brangus
— \$2 už svarą. Žinoma, sun-
kia užauginti, daugiau dar-
bo prieš tokio tabako augini-
mą".

"O kur yra gabenamas
jūsų auginamas tabakas?"
"Dievas žino. Gal pats
tamsta rukote mūsų tabaką.
Pirkliai pas mus atvažiuoja
iš New Yorko. Kur jie jį ga-
bena, — tai jau mės nežino-
m".

"Sakot, kad tabaku vien-
tik ir užsiimate?"

"Yra lietuvių, kurie sėje
rugius, avizas, sodina bulves.
Bet tabakas pelningesnis au-
galas".

"O kaip brangi čia žemė?"

"Visokios yra. Žiurint pa-
gal išdirbimą. Pirmiausias, hy-
viena iš šitų ukių buvo pi-
gios, dabar vienok, pradėjus
tabaką auginti — pabrang-
go. Bet žmonai nėra reikalo
daug žemės turėti. Pirkęs
10—20 akrų lauko, gali
jau švelniai gyventi. Čia at-
važiuoja A. M. Martus, kuris
čia pardavinėja ukės. Štai
aš paminėsiu porą, (kurios
randasi prie Martaus prie-
žiurai) neblogų ir pigių
ukių. Viena 27 akrų ukė ir
maža grintelė parsiduoda
tik už \$1,000. Žinoma, dau-
giausia žemė vis dar neiš-
dirbta. Bet paskui, tai jau
žinoma, kad atsimokės. An-
trą gi 17 akrų ukelė, grinėti,
del tabako daržinė ir keletas
kitų triobesių, apie 3½ ak-
rų tabaku sodinamos žemės,
režtas bulvėmis ir kukuru-
zais, parsiduoda tik už
\$2,800".

"Na, o kaip tamsta mano-
te, ar Martus padarys čia
koloniją vien lietuviams ap-

gyventą?" — paklausiau aš.
"Dievas žino. Bet aš ma-
nau, jeigu lietuviai norės lai-
mingesnio, negu miestų gy-
venimo, — žinoma, kad pa-
darys. Daug sykių jau ma-
čiau, kaip atsiveža žmonių,
kurie dairinėjasi, kad ku-
sau pasirinkus ukelę. Žinai
tamsta, butų daug geriau,
kad kuod daugiau lietuvių,
nors žinoma mums čia jau ir
taip nemaža; bet vis kuod-
daugiau tuo geriau."

Pasakojo jis (Pranas Stur-
ga) man, kad daugiausia lie-
tuvių randasi apie šiuos
miestelius: E. Windsor Hill,
Wapping, South Windsor
(apie tas vietas daugiausia
tabaku užsiima), Rainbow,
Windsor Locks, Tariffville,
Grawby ir E. Grawby. Iš čia
apie aštuonios anglškos my-
lios iki Hartfordo ir daug
arčiau yra kitų keletas mies-
telėlių. Ypatingai ta vieta pu-
iki, kad daugelis gelžkelių,
net ir per pačias ukės bėgio-
ja stritkariai, arti bažnyčios.
10 centų iki Hartfordui, Ct.
Taipgi žmonai visados reika-
lingi žmonės prie ukių dar-
bo. Taippat nemaža ir mies-
teluose sutelpa.

Bučiau dar daug ilgiau
kalbėjėsi, bet laikas nepa-
velino. Suspaudžiau nuo sau-
lės mudegusią Pranu ranką.
Jis man išspraudė gniuštėlę
tabako ir pasakė:

"Parsivežk namo ir pasa-
kyk visiems, kad tai lietu-
viškas tabakas. Meldžiame
pas mus tankiau atsilanky-
ti!"

Aš užsėdau ant gatvekario
ir dairydamas aplinkui
grazius lygius laukus, gėrė-
jau sių laukų gražumui ir
net rods pavėdėjau tiems
žmonėms, kurie čia gyvena,
to laimingo, nekalto, dvasio
gyvenimo.

Važinuodamas namo misli-
nan, galvojau, kad tik ge-
riau, suprantamiau perduoti
skaitytėjams savo įngautus
ant ukių įspūdžius.

J. Lauraitis.

Naujos Knygos.

Dvi Komediji. Mamos ne-
dasupta. Dviejuose atiden-
gimuose, ir Šliubas su Vir-
žiu, Vienne atidengime.
Spektaklis artistams mylė-
tojams. Parašė V. J. K...s.
Išleista lėšomis autoriaus.
Kaina 10c. Waterbury, Ct.
1912.

Šitos komedijėlės užima
tik 16 pusl. stamboko šrifto.
Taigi, gerai apsisukus, abid-
vi galima butų atvaidinti
per dešimtį minutų. Pirmo-
sios tema nevykusi. Neišti-
kimumas pačios savo vyrui
pavirkiau rodyti kokioje
nors pranezų scenoje, ne-
kaip lietuvių teatrose.

Knygutę galima gauti pas
V. J. Kovą, 17 Congress ave.,
Waterbury, Conn.

"Les Annales des Nationa-
lites". Bulletin de l'Office
Central des Nationalites. Di-
recteurs: J. Gabrys et Jean
Pelissier. Paris. (Nos. 6—7,
1912).

Chicago Lietuvių Drau-
gijų Sąjunga, Įkurta Lap-
kričio 18 d. 1911 metų. Chi-
cago.

G. Sudermann. Joninės.
Keturių veiksmų Drama. Iš
Vokiečių kalbos vertė K.
Puida. Kaina 45 centai.
Brooklyn, N. Y. "Vienybės
Lietuvinių" spauda ir lė-
šos. 1912.

Karys Puida. Raštų Rin-
kiny. Tomas III. Žemės
Giesmė. Antroji Dalis.

Brooklyn, N. Y., 1911.
Apie šitą knygą recenzija
bus vėliau.

Karys Puida. Raštų Rin-
kiny. Tomas IV. Dramos.
Brooklyn, N. Y. 1912.

Šitame rinkinyje randa-
me tris dramas: "Rutų Vai-
nikas", "Mirga" ir "Undi-
nė". Recenzija bus vėliau,
šiuo tarpu tik nurodome,
jog jų vaidinti be tam tikro
leidimo negalima. Amerikie-
čiams reikia kreipties, no-
rint gauti leidimą, pas J. J.
Paukštis, 120—124 Grand
St., Brooklyn, N. Y.

Zoologija, skiriama sodie-
čiams. Parašė J. Gerutis.
Pagal Bremo. Pirmas To-
mas. Seimai, Laukaičio, Dva-
ranausko, Narjausko ir
B. vės spaustuvių. 1912.
Šitas raštas eina per

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ RYMO-KATALIKŲ AMERIKOJE REIKALAI

Ar S.L.R.K.A. 27-ojo seimo
protokolas yra teisingai
užrašytas?

Pasirodžius organe 27-ojo
seimo protokolui, perskai-
čiau jį su atida nuo pradžios
iki pabaigai ir pamačiau, jog
jis yra taip numargintas,
kaip vėlykų margutis.

Man koku pasidarė, tokį
protokolą beskaitant. Atsi-
miniau viską ir radau, jog
seimo sesijos su protokolu
nesutinka. Ar-gi jau p. M.
Milukas, pirmasis seimo se-
kretorius, butų užmiršęs,
jog seimo protokolas tai
mūsų Susivienijimo pama-
tas? Kam jis sesijas surašė
neteisingai?

Paimkime 4-ąją sesiją,
kuri atsiliko 29 d. gegužio ir
kuri yra aprašyta 26-ame
"Draugo" numeryje. Tos
sesijos aprašyme daugiau
nieko nepasakyta, kaip tik,
kad p. K. Krušinskas nesil-
lovė kaltinęs p. Kadzevskio,
buvusiojo 15-osios kuopos
raštininko, o už ką jį kal-
tino — nepasakyta. Ne-
parašyta taip pat, ar p. Ka-
dzevskis tapo atrastas kal-
ta, ar ne.

Štai vienas daiktas.
38-osios kuopos delegatas
per seimą padavė skundą
ant p. Kadzevskio. P. Ka-
dzevskis, kursai buvo seimo
pirmininku, skundą pers-
kaitė ir išidėjo sau į kišenių,
skundų komisijai jo visai
nepaduodamas. Vėliau ku-
met skundų komisija, išduo-
dama raportą, apskelbė
skundikų vardus, paminė-
dama kas ir už ką yra skun-
džiamas, 38-osios kuopos de-
legatas patėmijo, jog komi-
sija jo skundo visai nei pa-
minėte nepaminėjo. Tuomet
delegatas užklauso: "O ma-
no skundą kur padėjote?" I
tat atsakė komisijos narys

A. Staknevičius, jog, girdi,
turime pas save tik tiek
skundų, kiek mums davė
seimo vedėjas, p. Kadzev-
skis. Jeigu jis mums tavo
skundo nepadavė, tai pas jį
jis kišeniuje tebestovi.
Klausyk jį!

Čia p. Kadzevskis mėgino
užsiginti, sakydamas, buk
tokio skundo niekas jam ne-

"Šaltinį". Bus dar du to-
mu. Kaina nepažymėta.

Redakcijos paaikškinimas
vienos korespondencijos
iš Baltimorės reika-
lais.

"Draugo" No. 30 kores-
pondencijoje iš Baltimore,
Md., buvo rašyta apie koki
kliši, kursai pamatęs, jog
viena smuklininkė laiko pi-
nigus užkišus už pančiakos,
bandė pinigų išimti, kuomet
smuklininkė miegojo. Bet
jam nepasisekė tai padaryti.
Dabar prie mūsų prisikabi-
no p. Klišis iš Baltimorės ir
reikalauja tos žinios atšauki-
mo arba korespondento var-
do išdavimo. Jis rašo mums,
kad panašus atsitikimas iš-
tiesy buvo su ana smuklinin-
ke, bet kad jis, Klišis, buvęs
tuomet girtas ir nežinojęs,
ką daręs. Jokių pinigų vogti
jis nenorėjęs. Reikalaujant
p. Klišui, ir įdedame šitą
paaikškinimą.

buvo davęs ir jis nieko apie
jį nežinas. Bet p. Krušins-
kas tuojau patvirtino, jog
toks skundas buvo ištiesy
priduotas ir jog jį paėmė p.
Kadzevskis. Tuomet kilo
toks trukšmas, kad reikėjo
sesiją pertraukti. Praėjus
10 minutų, sesija vėl tapo
atidaryta. Tuojau p. Kru-
šinskas įnešė, kad reikia iš-
rinkti seimo vedėjo pagalbi-
ninką (vice-pirmininką),
nes p. Kadzevskis pradeda
vesti seimą neteisingai, ir
kad jo vietą paimtų jo pa-
gelbininkas. Tuomet seimo
vice-pirmininku tapo iš-
rinktas p. J. Vasiliauskas.
Gi p. Milukas protokole ra-
šo, buk vice-pirmininkas
buvęs išrinktas dėlto, kad
p. Krušinskas kaltinęs sei-
mo vedėją be paliovos, ir
girdi, buvęs reikalingas
vice-pirmininko išrinkimas,
kad užvesti geresnę tvarką.
Žodžiu, p. Milukas parašė,
buk seimo vedėjo padėjėjas
buvęs išrinktas dėl p. Kru-
šinsko, kuomet, tiesą kal-
bant, jis buvo išrinktas dėl-
to, kad p. Kadz. pradėjo elg-
ties neteisingai ir atsirado
reikalas užvaduoti jį kitu
vedėju.

Iš to pasirodo, jog p. Mi-
lukas užrašė protokolą taip,
kaip pats norėjo. Kaltus iš-
teisino, o nekaltus kaltais
padarė.

Tokia dvasia užrašytas ir
isas protokolas. Paimkime
kad ir mirtinių išmokėjimą.
Kai-kurių mirtinių nei klau-
simas nebuvo pakeltas sei-
me, o p. Milukas užrašė,
buk buvę mutarta jas išmo-
kėti. Tokie protokolų rašy-
mai yra pavojingi Susivieni-
jimui. Laikui bėgant, gali-
ma su jais ir teisman atsi-
durti.

Su pagarba
J. J. Tumasonis.

P. S. Jeigu kas iš delega-
tų manytų, jog ką čia rašiau,
yra netiesa, tai tam galin
parodyti savo užrašus, ku-
riuos dariau seime steno-
grafijos būdu (short hand).
Pas mane viskas yra užra-
šyta, tik reikia perrašyti
pilnais žodžiais.

J. J. Tumasonis, Homestead,
Pa.

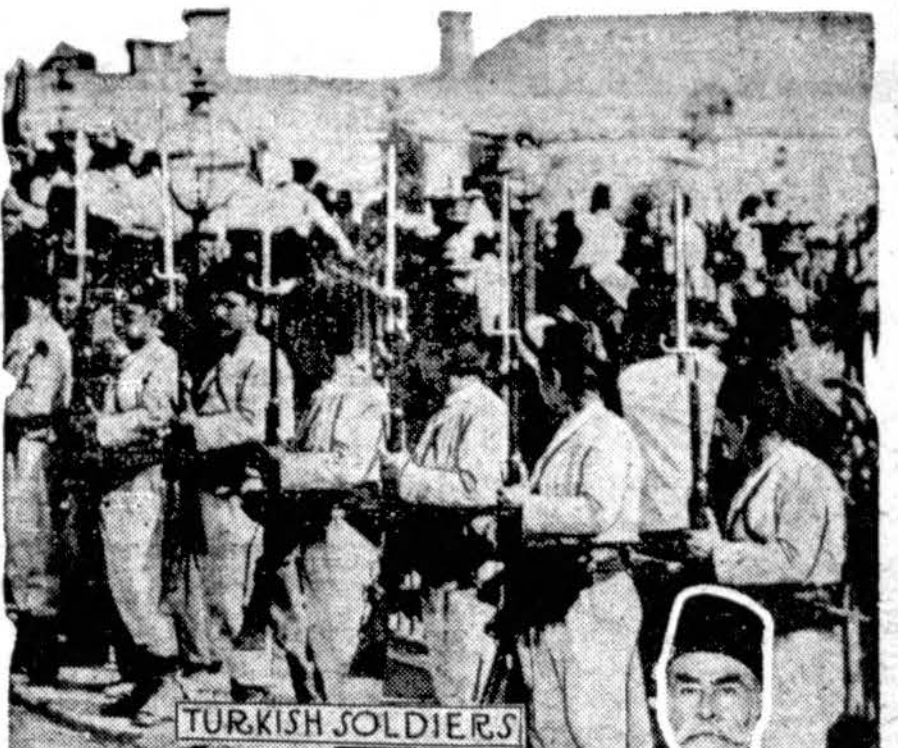
DŽUMA ARBA JUODA-SIS MARAS.

Džuma arba juodasis maras — arba tiesiog maras (angliškai bubonic plague) — yra baisiausia liga, kankinanti žmoniją nuo neatmenamųjų laikų. Ilgą laiką žmonės nežinojo, kad tą ligą gūdo mažutėliai organizmai, medicinoje vadinami "Bacillus pestis". Tuos gyvulėlius atidengė vienu karū, bet vienas nuo kito nepriklausomai, bet daktaru: Kitasato ir Yersin. Išrasta taip pat ir vaistai prieš tą ligą, bet vis tai ligšiol tebėra baisi užkrečiamoji liga. Jinau siaučia kasmet tolimuose rytuose. Pusė susirgusiųjų jai randa mirtį — žodžiu, yra tai mirtiniausia liga.

Maras pradeda apsirėkšti po trijų arba septynių dienų po užsikrėtimo. Po to per vieną arba dvi dienis ligonis jaučia šaltį, drūgį, galvos skaudėjimą; jį taso vėmė. Tuomet atsiranda ant sprando ir po pažastų votis — ir ligonis visai suserga. Vaikščioti jau negali. Jo karštis siekia 104 laipsnius, pulsas plaka tankiai. Liežuvis išdžiūsta ir pagelsta. Po dviejų — trijų dienų temperatūra puola žemyn, bet veikiai vėl kyla augstyn. Pakilusi iki 104 laipsnių, jinau tokia pasiliekia visą savaitę arba daugiau, jeigu ligonis nenumiršta. Jeigu gi atsilauko, tai temperatūra pamaži eina žemyn. Kad žmogus ir pasveiksta, visgi ligos pasekmės baises: širdis apsilpsa, taip kad žmogus tankiausiai numiršta netikėtai; plaučiai pasilieka užkrėsti, iš ko kyla plaučių uždegimas; arba votis pasilieka ir virsta atdaromis žaizdomis. Iš to aišku, jog šita liga yra skaudžiausia ir pavojingiausia iš visų ligų.

Tyrinėjimais parodo, jog marą praplatina tarp žmonių žiurkės. Jeigu jos užsikrečia ta liga, tai stipma šimtais tukstančių. Žiurkių blusa (Pulex serraticeps) neša ligos gemalą ant savo kojų arba nasruose ir palieka jį ant žmogaus kuno. Gemalas gali įeiti į žmogaus vidurį su dulkėmis, įtrauktomis į plaučius, arba drauge su valgiu, kurį blusa yra užkrėtusi. Vaisių prieš marą nėra jokių. Syki žmogus užsikrėtė, vargiai būna kėpėdarysi. Bet galima prieš marą apsisaugoti. Apsisaugoti gi galima dvejopu būdu: 1, atskirti ligonius nuo sveikų žmonių ir išnaikinti žiurkes ir blusas; 2, išsikipti.

Pasirodžius marui, reikia butinai uždaryti ligonius, kur norintis paskyrimu, kad neužkrėstų kitų žmonių. Visas žiurkes ir kitus mažus žvėrukus reikia išmušti, taip pat išnaikinti, jei galima, visus bombardierius, blusas, muses ir blakes. Numirėlių kunus reikia sudeginti, o ligonių kambarius perdėti išdizinfekuoti. Laidojimas numirėlių į žemę yra tiesiog prasižengimu prieš žmoniją, nes kunas yra pilnas maro organizmų, kurie pasilieka gyvais ilgą laiką. Už kelių mėnesių jie gal išlys į žemės paviršių ir pradės vaikštinėti žiurkių kunuose arba ant vabalėlių kojų. Pasekmė bus tokia, kad baisi liga pradės vėl siausti ir marinti tukstančius žmonių. Nesykį prisieina šaukties kariumenės pagalbos, kad sudeginti kunus ir išskirti ligonius iš sveikųjų tarpo.

TURKISH SOLDIERS

KING NICHOLAS

MAHMOUD MUKTAR PASHA

Tankys surėmimai tarp Černogorijos ir Turkijos kareivių Černogorijos pasieniuose gali sukelti formale karę tarp dviejų viešpatijų. Apačioje parodytas Černogorijos karalius Mykalojus, kursai neseniai apšaukė visuotinę savo armijos mobilizaciją. Viršui parodyti turkų kareiviai, kurių narsumas dar nėra užgesęs. Apačioje jų yra paveikslas turkų generolo Mahmud Muktar Pašos.

Skiepijimas yra dvejopas: Yersin'o krauvandenis (serum) ir Haffkine'o skystinėmis. Yersin'o budas remiasi į širdį, bacillus ir sveiko arklio kraują. Tuojau arklio kraujas pradeda kovoti prieš ligos gemalus ir išdirba kitus gyvulėlius, kurie paralizuoja ir stabdo gemalų nuodus. Pamaži kraujas prisipildo taip naikinančiomis bacillus substancijomis, kad bacilai nebegali jame gyventi. Paskui arklio kraujo reikia įpilti į žmogaus kuną. Tokiu būdu žmogaus kraujas tampa pripildytas naikinančiomis maro gemalus substancijomis — ir žmogus esti apsaugotas nuo ligos. Bet krauvandenio veikmė neišvengiamai tesitės — daugiausiai dvi savaites. Tai gi norint būti apsaugotu nuo užsikrėtimo, reikia skiepytis mažiausiai kas dvi savaites.

Haffkin'o skystinėmis yra vaistu ne prieš pačius maro organizmus, bet prieš jų nuodus (toksiną). Skystinėmis yra pats nuodai, bet jų jame nedaug. Įvestas į žmogaus kuną, jis verčia kraują gaminti antitoksiną (naikinančią nuodus substanciją). Kuomet kraujas išdirba daug antitoksinos, tuomet tampa jis apsaugotas nuo maro, — vadinasi maro bacilai gali laisvai vaikštinėti po žmogaus kraują, neikię Haffkine'o skystinėmis yra labai vartojamas baltų žmonių šiltuose kraštuose, kur grėsia maro epidemija. Lordas Curzon'as, budamas Indijos vice-karaliumi, davėsi išsikipti Haffkine'o skystinėmis ir tokiu būdu suteikė pavyzdį kitiems žmonėms, kaip reikia apsisaugoti nuo maro. Galima sakyti,

kad jeigu visi Indijos gyvenytojai taptų iskiepyti, tai liga išnyktų trumpu laiku. Beprietaringi žmonės skiepijimai yra labai priešingi. Be to, sykstimėlis yra brangu. Ir imtų 100,000 gydytojų išsikipti visus Indijos gyventojus. Nėgana to. Su skystinėmis reikia apsieiti labai atsargiai, nes pirmose po iskiepijimo dienos žmogus pasidaro labiau linkęs užsikrėsti liga.

Maras pasirodo ne vien šiltose šalyse. Viduramžiuose jis tankiai siausdavo Europoje, o dar taip neseniai pasirodė New York'e, Bremen'e, Hamburg'e, Glasgow'e, San Francisco'je ir kituose miestuose, gulinčiuose ne šiltuose kraštuose. Ties tropikais jis pasirodo tankiausiai dėlto, kad žmonės tenai neatsižiuri neikię higienos reikalavimus.

Pirmutinis gydytojas, kursai aprašė juodąjį marą, buvo Rufus Ephesus, gyvenęs daug metų prieš Kristaus gimimą. Jo raštuose skaitome, jog toji liga jo laikais siautė Libijoje, Aigipte ir Sirijoje. Į Europą maras atsikraustė šeštame šimtametyje ir pradėjo tuojau įsikipti aukų visuose miestuose. Vienuose 543 m. jis užmušė 10,000 žmonių Konstantinopolyje, o 590 m. siautėjo Ryme. Keturioliktame šimtametyje jis paguldė Europoje milijonus žmonių. Marą anuomet vadinta "juodąja mirtimi". Londone ta liga nugalabiojo vienais 1664 m. 70,000 asmenų. Praeitame šimtametyje džuma pasirodė 1803 m. Konstantinopolyje ir paguldė 150,000 žmonių. Už 10 metų jinau vėl atėjo į tą miestą ir paliko po savim 110,000 negyvelių. 1814 m. džuma pasirodė Balkanuose ir siautė ištisus 25 metus. Kynuose toji liga viešpatau-

ja daugiau, kaip tukstanti metų ir niekad neišnyksta. Pasirodžius marui Kuboje, Porto Rico'je ir kitose Antilų salose, Sur. Valstijų valdžia pasiryžė neįleisti tos baisios ligos į Ameriką. Dideliuose portuose tapo įvesta aštri kvarantana. Vargiai maras pasirodys mūsų tarpe. (D-ras L. K. Hirshberg, Independent, Aug. 15, 1912).

Kas būtų, jeigu žmonės neišrinktų šimt prezidento.

Kaip žinoma, rudens rinkimuose bus balsuojama ne už kandidatus į prezidentą, bet už prezidento rinkėjus, kurių bus šimt 531. Laimingas kandidatas turės gauti už save didumą visų rinkėjų, vadinasi mažiausiai 266. Kadangi šimt prezidentais kandiduoja trys vyrai: Taft'as, Wilson'as ir Roosevelt'as, tai balsai gali taip pasidalyti, kad nei vienas jų negaus didumos. Jeigu tai nei vienas negaus 226 rinkėjų,

tai prezidentą rinks kongresas. Kongrese balsavimai eis pagal valstijas, o kiekviena valstija teturės tik vieną balsą. Kandidato likimą persvers diduma balsų, bet kongresas tegalės rinkti vieną iš trijų kandidatų, gavusių daugiausiai balsų rudens rinkimuose.

Jeigu rinkimuose nebus išrinktas vice-prezidentas, tai jį rinks iš dviejų daugiausiai balsų gavusiųjų kandidatų senatas. Rinkimuose turės dalyvauti mažiausiai du trečdaliu visų senatorių ir didumą balsų nusvers visą reikala.

Bet jeigu kongresas negalės išrinkti prezidento iki 4 d. kovo 1913 m., tai prezidento vietą paims vice-prezidentas, nes senasis prezidentas 4 d. kovo skaitysis nustojęs savo vietos. Jeigu gi ir vice-prezidentas nebus išrinktas, tai prezidentu taps apšauktas užsienius reikalų ministeris, kursai laikys tą porfelį paskutinėje administracijoje.

Svietą apleist...

Svietą apleist mano dušia geidauja, Kad sutvėrims it tyčia apsideng nauja Grožybe, puikybė pavasario brangia, Paukšteliai ikvalie gied po padangę — Štai valandoj, Tokioj dienoj, Apleisti trokščiau aš vargingą svietą Ir persikelti į garbingą vietą, Kur nér vargu, triuso nei nuliudimo, Kur visi džiaugiasi Dievo regėjimu. Saulėlydyj

Užmigt saldžiai, O tik pabust dangiškoje linksmybėj, Su angelais giedot Dievo galybei, Amžinajai Teisybei. Kad apskritai jau viskas niukias, temsta Ir nuliudimas žmogaus širdj pripildo, Kad viskas svietė, rodos, nyksta, sėsta — Tuomet nenoriai siela viltj dildo, Gyvenims jai Išrod baisiai, Į kitą svietą tiesos, ne svajonės Skristi trokšta, apleidus visus žmones, Trokšta pasiekti Danguos karalystę. Apleidus žemę su jos veidmainyste, Kad užsnusčiau Laimingai, jau Lengvesnis būtų skyrimos su gvybe. Persiems pavasario linksmybe... Pavasario linksmybėj — Trokščiau aš svietą apleist.

Pranas.

Dr. O'Malley išaiskina priežastis pasekmingo gydymo. Išsiveržimas

VERIKOSELE arba netikrasis išsiveržimas HYDROCELE arba vandeninis išsiveržimas PUŠKAI ir visokios ODOŠ LIGOS Be jokios operacijos, skaudėjimo ar apleidimo savo kasdieninio darbo.

PRIEŽASTIS IŠGYDYMO:

1. DELTO — Kad joje neskaudanti metoda likos naudota suviršum per 25 metus, taip vadinami išsiveržimo specialistai naudoja ir seka paskui jį. 2. DELTO — Kad suviršum 12-000 išgydė ligonius, nekurie pribuvo iš tolimų šalių, o kurias jis vienas išgydė. 3. DELTO — Kad kožną savo žodį gali pinigais ir profesionaliai išsikipti, kurį duoda ligoniu, o 25 metų praktika gausna paliudijimą apie jo tinkumą. Skaitykite, ką sako Dr. O'Malley'o išgydytas pacientas. Unijos Docking Bosas iš Raubso'o kasyklų, Luzerne, Pa., sako: Guodotinas Daktare O'Malley:

Rašau Jums šią laišką, kad Tamstai pranešus, jog per Jus pasekmingą gydymą šandien nereikalauju dėvėti nei kokių raiščių ir nebejauciū nei kokių skausmų, nes esmi visai sveikas. Už tai veliu kad visai, su panašiomis ligomis kreiptis pas Tamstą ir būtų išgydytas. Box 131, Luzerne, Pa. Ad. Kuttenger.

Su tokiais paliudijimais dėlko turėtum dar vilkinti ir neateiti ant rodos pas Dr. O'Malley, kuris tame PERŽIURUS UŽ DYKĄ ir pasakys kas tau kenkia, ir geriausia roda kaip gali pasveikti. Gerai pasinaudok iš 25 metinės praktikos ir nebūsi pavojuje.

Pasikalbėjimas ypatiskai ar per pačią Atsiųsk adresą, o prisijusime knygtę su abroželiais apie išsiveržimą, užpečėtytam koperte.

Dr. Alex. O'Malley
Ofisas, 158 So. Washington St., Wilkes-Barre, Pa.
Kur lietuviškai ir lenkiškai susikalbama ir susirašoma.

Tu Esi Geriausias Prietelis.

Telp sako žmonės išgydyti nuo visokių ligų! Kaip joki vaistai ir visoki daktarai negalėjo pagelbėti, tai tu mane išgydė.

Garbingas Tamistai Jus budas gydymo ir liekardos labai geros, kad mano moteris met per tris mėnesius sirgus ant vidurių skaudėjimo, po krutines, galvos, didelio nusipėjimo ant sveikatos ir baltųjų tekėjimo, kurios ikišiol niekas nepataikė išgydyti, o kaip Jus prisistatė liekardas suvartojo, kad tapo visai sveika ir daugiau ligas neatsinaujina. Už tokį tikrą mokslą ir pasekmingą gydymą visiemis Tamistų vardą apkelbiu. Tu esi geriausias prietelis. Pasi liekardą dėkiny.

Klimentas ir Ona Stefanavičiai, 1413 Brynmower, Scranton, Pa.

Kaip nieks neįstengė, tai Ph. M. Kliniko Moksias išgydė trumpam laikui Malonus Tamistai! Kad išgydė kosėjimą, skrepiavimą ir sunkumą ant kruties pasekmingai, telp lygiai tik Jus letenigale išgydyti, nuo ligos išberimo ant odos spausis ir niekėjimo; kiti gydytojai per du metus nesuaro pagelbos. Už Jus telp gerą gydymą ir teisingą liekardas stundžių šimtą kartų ačiū.

Su guodone A. Galmanas, Box 36, Bonne Terre, Mo. Guodotinas Pons Daktare! Labai dėkavoju už knygę "Daktaras", kurią man prisuntė, ir podraug danėsi, kad esu sveikas jau ir išgydytas nuo romatizmo. Antanas Jurgelis, Box 145, Paulsboro, N. J.

Garbus Daktare! Atleisk, kad ligai apie save nedaviau žinios. Laukiau pasekmių gydymo, bet kad liga, nuo kurios mane gydė, neatsinaujina skaudėjimas kojų, rankų, sąnariuose ir kaulų bei raumenų, — tad dabar širdingai dėkavoju už tokį teisingą, gerą gydymą. Ant visada Jonas Pecura, 4549 Cambridge St., Philadelphia, Pa.

Daugybės dėkavimų ateina kas diena, iš kurių čion keltų patalpinom. Jeigu tukstantiai džiaugiasi ir dėkavoja už sugrąžintą gerą sveikatą, tai tikrai ir Tave galima išgydyti. THE PHILADELPHIA M. KLINIKU galima pilnai tikėti, nes yra pavaldžios kontrole ir paties gubernatorių užtvirtinta. Gerensnį liekardų ir daktarų kaip Kliniko negalima surasti. Skaitykite knygą "Daktaras", iš kurios išmoksit ne tik nuo visokių ligų apsigert, bet kaip išgydyti ir kaip nuo sunkių bei vamyrių apsigaut.

JEIGU ESI NESVEIKAS ir vargina kokia nors šviežiai atsiradusi ar užsisėnėjusi liga, bet dabar nori kad syki ant visada būtų išgydytu, tai pribūk Kliniko Ofisą asabiškai, o jei kur toli gyvenai, tai aprašyk lietuviškoj kalboj savo ligą ir kas kenkia; o apturėsi prietelišką rodo apie ir reikalingas liekardas, naujusius išradimo, kaip VYRAMS telp ir VYROMS specialitą, specialitą kiekvienam prie ligos sutaisytas, kurios trumpam laiko išgydo, kurios tik ligos užpuola varginimui žmonių ir pasilaptingas be polio, be pjauštymo, be operacijų. Sekretai užlaikomi. Visada reikia adresuot telp: THE PHILADELPHIA M. CLINIC, 1117 Walnut St. Philadelphia, Pa. Valandos: Nuo 10 iki 4 po piet. Nedėlije nuo 10 iki 3. Vakaraus Utar. ir Pėt. nuo 6-8. Šitas apgarsinimas ir padėkavonės iširtos, teisingos. Pilnai galima tikėti.

Norintieji Mokslo Lietuviai, Tėmykite! "ŽMONIŲ KNYGYNAS" -- 8 KNYGŲS UŽ RUBLJ.

Sėinose, Suvalkų gub., leidžiama katalikiškas "Žmonių Knygynas", t. y. žmonėms skiriamas naudingas raštai, kurių per metus išėina 8 knygtės. Knygtės rupestingai parengtos, žmonių supratimui pritaikytos, o turinys gana įvairus. Štai pernai 1911 metais išėjo tokios knygtės: 1. Pasaulio pradžia. Šioje knygtėje plačiai ir suprantamai parasyta apie pasaulio sutvėrimą, kaip mokyti žmones mano apie pasaulio atsiradimą ir kaip mus apie tai mokina šv. musulijimas. Išplatinus dabar labai kildingoma nuomonė apie pasaulio sutvėrimą, labai būtų naudinga tą knygtę perskaityti. 2. Apie orą. Šioje antroje knygtėje apie orą ir suprantamai aprašyta oras, šiluma, vėjai ir kiti indomus dalykai, kurie apirėikia ir dedasi ore. Knygtė labai indomi. Perskaityti ją daug žmogui paaiškėja dalykų, kurie kartais čia-pat ore dedasi, o vienok žmogui palieka nesuprantama. Verta knygtę kiekvienam pasiskaityti. 3. Žmogus ir žmonių gimimė. Trečioje knygtėje, kaip ir pats vardas parodo, aprašoma yra žmogus ir žmonių gimimė, t. y. kiek yra žmonių, kokios žmonių veislės, kalbos, tikėjimai, užsiėimai ir t. t. 4. Senovės Istorija. Ši knygtė yra parasyta labai lengva ir gražia lietuvių kalba. Joje skaitome apie pradžią žilą senovę, dar prieš Kristaus užgimimą, apie Egiptą, Grečios, Rymo ir kitas buvusias žymias karalystes. 5. Lietuvos atgimimas. Šita knygtė supažindina skaitytoją su tai, kaip Lietuva buvo pačių lietuvių užmirta ir kaip paskum atsirado mokyti vyrai, Lietuvos tėvynės mylėtojai, kurie išmokino ir nušadino lietuvių milti savo tėvynę ir kalbą. Kaip miela pasikalbėti ar atsiminti jaunus dienas, taip malonu skaityti apie Lietuvos atgimimą, apie lietuvių susipratimą. 6. Jėzus Kristus. Labai svarbu yra perskaityti šita knygtelė katalikui. Nes 7. Apie dušią. Bėdieviai sako, kad žmogus dušios neturi. Taigi čia ir išpažodoma, kad žmogus nėra gyvulys, kad žmogus turi nemirtingą dušią. 8. Vysk. Antanas Baranauškas. A. a. Vysk. Antanas yra žinomas visoje Lietuvoje. Kas šandien negieda jo sudėtų giesmių, kas nedėnausio jo gražių dainų, kurios sugrandina lietuvių širdį ir paragina mylėti savo kalbą, savo šalį. Galima sakyti, girdėjo visi lietuviai jo pamokslus, nevieną ir padirnavojo. To dėl butinai reikia žinoti visą jo gyvenimą, darbą, o daug įsai ir nudirbo. Minimoje gi knygtėje kaip tik ir yra aprašytas A. a. Vysk. Baranauško gyvenimas nuo dienos gimimo lig mirties. Ypatinai naudinga pasiskaityti šią knygtelę jauniems vaikams. Vienas mokyklas profesorius rašydama "Žmonių Knygynas" apie šias knygtes gražiai atsišaukia, o kai-kurias labai pagiria. Visos čia paminėtos aštuonios knygtės galima gauti "Šaltinio" knygyne už 1 rb. 50 k. su nusistintu namuose. Siemot vėl išėis 8 knygtės. Bus labai graži, indomų ir naudingų skaitymų. Kas dabar užsisakys ir atsiųs 1 rb., tas už tuos pinigų gaus visas šias metų 8 knygtes. Kas užsisakys "Žmonių Knygyną" šioms metams, tasai galės gauti ir perėitų metų augėliau paminėtas 8 knygtes tik už 1 rb. Taigi už 2 rb. galima gauti net 16 gražių knygtelių! Norintems mokslo žmonems tikrai verta žinoti pasinaudoti. Tiesme, kurie žino "Žmonių Knygyną" ir dabai, pirmutinę knygtę jau šiandien. Antrą knygtelę jau baigiam apaudinti ir už dviejų savaičių išsiųsime.

Užsakymus ir pinigus reikia siusti šiuo adresu: "Šaltinio" Knygynas, Sėnai, Suvalkų gub., Russia.

Merchants Banking Trust Company, Mahanoy City, Pa.

Siulija geriausį budą idėjimui pinigų ir lengviausį budą išmokėjimui mortgagėdų ar vekselių, pigiau kaip mokant taupimo fondams. Mēs mokame nuosimėmus ant visų taupinimo depozitų ir prigelbsime jums įgyti namus. Pradėk su mums taupimo rokundes ir suspažink. D. M. GRAHAM, prez. D. F. GUINAN, Sekr.

RED CROSS PHARMACY
Lietuviška Aptieka. 4552 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. Musų aptieka yra aprūpinta geriausiais vaistais. Receptus išpildome su dideliu atsargumu. Reikale patariame kreipties pas mus o užtikriname, kad busit užganėdinti, kaip yra užganėdinti šimtai kitų mūsų kostumerių. Vincas A. Yasulaitis ir Jonas Malisauškas, Ap. 4552 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. Tel. Yards 1106.

FABIOLE, garsi kardisole Wisconsin apysak Vesta VITAUTAS. Kaina \$1.00. Imanties daugiau kaip vieną kompiatorių, nuolaidžiamas didelis šimtis. G. V. VASAGIRIS, 213 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

Socialistų Kampelis.

Truputėlis paaiškinimų.

Šioje valandoje tiek daug kalbama apie socializmą ir socialistus, kad tiesiog neįtikėtina daiktu būtų rasti žmogų, neturintį artėsimų žinių apie šitą judėjimą. Tai gi suteikimui tokių žinių įvedame mūsų laikrastyje atskirą skirsnėlį. Žingeidin-gas skaitytojas ras jame tik-ras žinias apie socialistus ir jų mokslą; galės matyti juos tokiomis, kokiomis jie išties yra, o ne tokiomis, kokiomis jie patįs save rodo žmonėms.

"Union Paper".

Chicagoje jau penktas mėnuo, kaip gyvuoja dienraščių darbininkų straikas, kurį tečiau socialistai vadina "lockout'u". Nesusiprati-mai prasidėjo badai už vieną žmogų, bet nuėjo taip toli, kad nieko nekaltą publika atsirado labai nemėilime padėjime. Sustraikavo ne tik raidžių statytojai, bet ir kitokie darbininkai; sustrai-kavo ir vaikai, ką nešiojo dienraščius po namus arba pardavinėjo juos gatvėse. Šioje valandoje, jei žmogus nori skaityti dienraštį, tai turi arba gauti jį krasa, kas atsieina brangiau, arba va-žiuoti į vidurį miesto ir pirk-ties dienraščių sankrovėlėse, kas atsieina dar brangiau. Miesto taryba buvo net nu-tarusi užginti pardavinėti dienraščius ant gatvių kam-pų, tik majoras Harrison to nutarimo neužtvirtino.

Šituo viskuo pasinaudojo socialistai ir, permaining savo dienraštį "The Daily Social-ist" ir "Chicago World", pradėjo jį platinti, kaip darbininkų unijos leidžia-mąjį dienraštį. Vaikai, ku-rie nebeparduoda kitų dien-raščių, apsikrovę "World'u", laksto gatvėmis ir šaukija: "Union paper!" Nevienu žmogeliu apsigaua ir per-kasi socialistų organą, tikė-damasis rasti jame darbi-ninkų reikalų apgynimą, ran-dagi socializmo platinimą.

Diepraštis esti dažnai pa-dabinatas raudonais dažais ir išto išrodo, kaip New York'o geltonasis "Evening World". Bet tai ne unijos laikraštis — tai socialistų organas!

Vaikai, kurie jį parduvi-nėdami, rėkia: "Union pa-per!" yra iš mažų dienų pra-tinami kalbėti viešai netiesą.

Socialistų Bažnyčia.

Socialistai atidarė pirmą-ją savo bažnyčią Portland'e, Maine. Jos pastoriui liko koks tai Paul Harris Drake, 23 metų amžiaus, buvęs unitarų pastorius Saco'je, Maine. Drake'ą parapi-jiečiai atstatė nuo vietos už tat, kad pradėjo skelbti iš sakyklos per daug raudo-mų dalykų.

Socialistų bažnyčia ski-riasi nuo paprastų bažnyčių tuo, kad joje nėra altoriaus, nei sakyklos, nei sakramen-tų, nei jokių apeigų. Bažny-čia randasi socialistų salėje, trečiame gyvenime Pasto-rius sako pamokslus nuo platformės. Šventasis raštas pamoksluose yra minimas labai retai; tekstai daugiau-siai semiami iš socialistų laikraščių. Vieton šventųjų himnų yra giedamos revo-lucijos giesmės.

Toks tai yra naujausias apsi-reiškimas socializmo ju-dėjime.

Tukščiai žmonių savo valia palidijo, kad Severos valstai jiems pagelbėtų!

Dievuliau! Strenas!

Kiek tai žmonių kenčia skausmą strėnuose ar šone? Ar daug žmonių žino, kas jiems gali pagelbėti tokiuose atsitikimuose? Kaip numalši-nus skausmą? Greičiausiai ir tikriausiai palengvėja patėpus

SEVEROS GOTHARDISZKU ALIEJUMI

(SEVERA'S GOTHARD OIL)

Jis numalšina skausmą. Turėk jį visuomet po ranka. Įgijo jis sau pavydėjimo vertą vardą. Yra patiriamas vien dėl jo yp atybių. Kaina 50 centų.

Severos Mostis nuo Kataro

(SEVERA'S CATARRH BALM)

yra tikrai vaistu iš visų išrastųjų vidiniam nosinių slogų gydymui. Jis veikio tiesiog į gleivinę plėvę, išskojančią nosies vidų ir kitus alsavinius takus

Sveikina uždegimą, sukietėjusias plėves pastato į normalį padėjimą. KAINA 25c

Didesne Dalis Ligu

kuriais susergame, paeina nuo užkietėjimo ir kepenų neveikimo, kuriuos atitaisius ir nuo jų paeina ligos pra-nyks.

Severos Pigulkos nuo Kepenu Severa's Liver Pills

savo pasekmėmis vertos patikėjimo. Josios grąžina žar-noms ir kepenims prigimtą jų veiklumą. Kaina 25 centai.

Pardavinėjama visur, visose aptiekose. Jai tau duotų kitokius vaistus ažuot Severos, neimk jų. Rašyk mums. Gydytojo patarimui adresuok:

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Liuteronis prieš socializmą.

Amerikos liuteronis ap-skelbė karę prieš socializmą. Pastorius William Kohn, kursai yra Illinois'o apskri-čio galva, ir turi po savim 150 liuteronų bažnyčių, su-manė vesti kovą su Markso pasekėjais. Kova eis švieti-mo būdu, vadinasi, bus išro-dinėjami socializmo paklydi-mai ir nurodomi tikri visuo-menės reformų keliai.

Socialistai nesutinka tarp savęs.

Amerikos socialistų vado-vai nesutinka tarp savęs. Kalbame čia anaipolt! ne apie liuteronius cecilikus, ku-rie, kaip žinoma, mėto vie-nas kitą iš savosios organi-zacijos, o kalbame ir per žan-dus pasiskaldo — kalbame apie Socialistų Partiją. Štai idomu, kad kongresmonas Berger pavadino socialistų kandidatą ir prezidentus E. Debs'ą sergančiu didybės manija. Kitas vadovas John Spargo pasakė, kad Debs vi-sai netinka tokiai augstai vietai. Gi Debs pavadino so-cialistų kampanijos vedėją (manager'į) Mahlon'ą, Bar-nes'ą visišku netikėliu. "In-ternational Socialist Re-view" rašo, kad Morris Hill-quit nori būti "bosu". Dau-gelis socialistų kuopų reika-lauja prašalinimo Hillquit'o iš centro valdybos. Šitų ne-sutikimų neslepia Chicago's "World", kursai labai ai-manuoja ir pranašauja, kad tais sąvytarpiais vaidais so-cialistų vadų pasinaudosis Roosevelt'as ir pritrauksias prie savęs tuos "draugus", kurie yra socialistais tik pusiau. Tas organas rašo tie-siog, jog šių metų socialistų konvencija padarė nedova-

notinę klaidą, leisdamą dis-kusijas apie sabotažą ir konstitucijos permainingą. Kilusis aštrus reikalavimas išmesti iš valdybos Hill-quit'ą, Harriman'ą, Bar-nes'ą ir kitus, atiduodant jų aikimą referendumui, dikčiai ažiakenkes socialistų partijai. Socializmas stovi ant klai-dų, o jo vadovai ir išreiskė-jai neatsižymi jokiomis de-rybėmis.

Kaip Mozart'as apgavo Haydn'ą.

Garsus kompozitorius Mo-zart'as buvo Haydn'o moki-niui. Kartą Haydn'as pasi-gyrė, kad niekas negali pa-rašyti tokių natų, kokių jis, Haydn'as, negalėtų paskam-binti ant piano pirmų žvilg-sniui. Mozart'as nusijuokė.

— Aš parašysiu tokias na-tas, kurių nemokėsi paskam-binti — tarė jis Haydn'ui.

Didis muzikas tik nusi-šypsojo. Tuojau sudėta lai-žybos iš vakarienes su šan-panu.

Už penkių minučių Mo-zart'as parašė notas ir, duo-damas jās Haydn'ui, pasa-kė:

— Šitų natų nepaskambi-si, bet aš jās paskambisiu.

Haydn'as padėjo gaidas prie piano ir, pamatęs, kad jos lengvos, pradėjo links-mai skambinti. Tik štai vi-

duryje sustoja ir kraštai pradeda kalbėti:

— Šitų natų niekas nega-li paskambinti, net nei pats kompozitorius. Žiūrėk, abid-vi rankos išsiskėčia į vieną ir kitą pusę, o čia parašyta, kad reikia suduoti per vi-durį. Niekas to negali pada-ryti!...

Mozart'ui tik akis verda. Jisai sėda prie piano ir pra-dėda skambinti. Čia reikia žinoti, jog Mozart'as buvo apdovanotas truputį ilgoka nosim. Tai-gi priėjęs prie sunkios vietos, jis išskėtė rankas į abi pusi ir į nuro-dytuosius kleivišius sudavė su nosim.

Haydn'as pasileido juo-kais ir tuojau pripažino, jog Mozart'as turi iš prigimties nepaprastą dovaną prie mu-zikos. Tą vakarą abudu linksmai valgė vakarienę, užgerdami ją šampanu.

Aiški priežastis.

A.: — Ar tu nežinai, dėl ko kio-priežasties "Keleivio" redak-torius syki norėjo užginti, kad Kristus yra buvęs?

B.: — Hm... Čia yra aiški priežastis. Matai Kristų žydai nu-kryžiuvojo, o dabar sako, kad ir "Keleivį" išleidinėja žydai; to-kiu būdu "Keleivio" kompanijai didelė gėda. Tad dėl to priežas-ties "Keleivio" redaktoriui norė-jo užginti, kad Kristaus visai ne-buvo... Dagiliuks.

Visu Atidai Pranešu lietuvių katalikų visuomenei, kad išleidau NAUJA MALDU KNYGA, vardu "DANGAUS RAKTAS". Tai bus mažiausio formato maldų knyge-lė lietuvių kalboje, tečiaus telpa joje visos reikalingos maldos. Ta knygele yra apdaryta puikiais skurinais viršeliais; turiu ir drobi-niais apdarais. Knygelės kaina: 35c, 75c ir \$1.00, žiurint pagal knygelės apdarymą. Taip-gi išleidžiu mažą Elementoriuką, su da-dėjimu poterių ir ministrantūros; kaina 10c. Perkupčiams nulei-džiū didelį nuosimtį. Reikalaujami adresuokit: Antanas Križanauskas 2736 E. Wenango St., Philadelphia, Pa.

Pajieškau mokytojaus-vargonininko.

Kun. M. Augulis,
Harrisburg, Ill.

VARGONININKAS.

Pajieškau vietos prie lie-tuviškos parapijos. Chorą galiu vesti, bažnytinę muzi-ką suprantu ir galiu prižiū-rēt bažnyčią ir reikale pa-tarnauti. Jeigu kuriam iš gerbiamųjų klebonų būtų reikalinga, meldžiu rašyti šiuo antrašu:

A. Kasparavičė,
27 Stoke st.,
Rochester, N. Y.

TĖMYKIT!

Kompanijai gavus dide-lius užsakymus (orderius), reikalaujame daugiau darbi-ninkų į Union City'es fan-drą. Mokestis nuo 15 iki 18 centų už valandą. Darbas užtikrintas ant ilgesnio lai-ko. Atvažiuok arba atsišauk pas formoną.

Mr. V. Norvaisz,
13 City Hill,
Union City, Conn.

First National BANK, PLYMOUTH, PA.

UŽDETA 1864

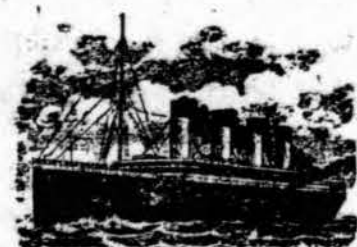
KAPITOLAS \$100.000.00.

PERVERSIS \$250.000.00.

Didžiausia ir saugiausia Banka mieste.

Moka 3 nuosimčius nuo sudėtų joje pinigų.

Tikras Lietuviškas Agentas

Malonys viengendiai lietuviai ir lie-tuvaitės! Jei norit turēt lengvą ir la-mingą kelionę į seną tėvynę Lietuvą ir nenori būt nusikraunę atvažiuoj New Yorkan, tai kreipkit tiesiog pas G. Bartašius. Jis visiemis žinomas geras žmogus, užlaiko du ofisus: vienas Bos-tone, antras New York'e. Parduoda laivakortes į visas pasaulio dalis ant greičiausių ir geriausių laivų ir už pigiausias kainas. Šiandien pinigais ir išmaino ant amerikoniškų. Parapi-namo gubernakus pasportus iš Konn-lico. Parandoms kelioniams kambarius dėl nakvydės ir suteikiama kiekvienam visokias svarbias žinias nūdyk.

GEO. BARTAŠIUS Agentas,

261 W. Broadway, So. Boston, Mass
558 Broome str., New York City.

STEREOSKOPAI ARBA TELESKOPAI

Jeigu neturi mano katalogo, tai prisiųsk už 2c. pačinę markę, o aptursi didelį puikų katalogą, kuriame rasi kainas geriausių Ar-monikų, Skripčių, Triubių ir daugybę kitoniškų Muzikališkų Instru-mentų. Taipgi ęsto aukso šliubinių Žiedų, Ziegorių, Lenciu-gų, Spilkų, Kolčikų, Kompasų auk-sinių ir panausotų, gerų Britvų, visokio skyrusis drukuotųjų ma-šinukų, Albumų protetams, Is-toriškų knygų ir Maldaknygių, kokių tik randasi lietuvių kalboje. Gražių popierių Gromatų rašymui su puikiausiais apskaitymais ir dainomis su drukuotais aplink konvetais, tuzinas už 25c., penki tuzinai už \$1.60. Popierius su pa-kausnotomis kvietkomis 50c. tuzi-nas. Turiu Teleskopų su paveiks-lais parodančiais Kristaus kančią ir daugybę didžiausiais miestais sviete. Kas prišys \$3.00 apturs Teleskopą ir 100 paveikalių, o Te-leoskopas yra naudingas turēt ko-žname name. Stornikams, agentams ir pedioriams parduodu visokius tavorus labai pigiai. Reikalauskite visko pas tikrą lietuvių, o gausite teisingus tavorus.

W. WAIDELIS.

112 Grand St., Brooklyn, N. Y.

JUOZAS CEPANONIS

LIETUVIS AGENTAS.

Parduodu laivakortes į siūnčiu Pinigus į Visas Dalis Sviete greitai pigiai ir teisingai. Apaugo visokius daiktus nuo ug-nies. Vėda visokias provas ir Mėris visokius dokumentus kaip čia Amerikoje taip ir Rusijoje, Vokietijoje ir Austrijoje. Turėdami reikalą visada kreipkitės pas savo tautietį, o busite užgandinti.

JUOZAS CEPANONIS,

32 Slocum Street, Edwardsville, Pa.
Tel. Bell 9137-J.

KRAJAVI ŠKAPLIERIAI.

Krajavi škaplieriai, pargaben-ti iš Lietuvos. Parsiduoda po 25c. tuzinas; agentams prisiūnčiam probeles už dyką.

Trejanokis (trejos devyneris), visiemis žinomas Palangos aptie-kos, parsiduoda po 25c. pakelis, arba bertainis svoro. Pardavi-kams duodam 3 svarus arba 12 pakelių už \$1.50.

Popiera laisvų rašymui, su vi-sokiais pasveikinimais ir su tam pritaikantiomis dainėmis, su gražiomis kvietkomis ir su viso-kiais paveikslėliais, parsiduoda 12 popierių su konvertais už 25c., 6 tuzinai už \$1.00

Užlaikome visokių knygų ir vi-sokių paviniavonių, gražių alto-rėlių ir visokių staimelių. Agen-tams duodam nuo visokių tavorų gerą nuosimtį. Adresuokite:

K. J. INTAS
P.O. Box 1724 New, York

Plymouth National BANK.

Kapitolas su perversiu
\$165.000.00.

Šitoji Banka prižiurioma Suvienuytųjų Valstijų val-džios. Moka 3 nuosimčius nuo sudėtų pinigų. Galima susisiekti lietuviškai.

G. N. Postlethwaite,
išdintikas.
Mandagus patarnavimas.

Wilkes-Barre Deposit & Savings BANK,

71 PUBLIC SQUARE, WILKES-BARRE, PA.

Kapitolas \$150.000.00.

Perviršis 500.000.00.

Depozitai 2.700.000.00.

Moka 3-šį nuosimtį nuo sudėtų joje pinigų.

Banka atdara kasdien nuo 9 ry-to iki 3 popietu. subatomis nuo 9-12 vidurdienyje ir nuo 7 val. vakare iki 8.

Galima susikabinti lenkiškai ir ietuviškai.

LIETUVIS GYDYTOJAS.

DR. J. W. ZIGMANA

185 So. Washington st. Wilkes-Barre Pa.

Neseniai baigęs medicinos mokslą Philadelphiajos universitete. Da-bar atidarė čia savo ofisą ir priminėja ligonius.

Ofisio valandos:

Iš ryto nuo 9 iki 10

Po pietų nuo 1 iki 3

Vakare nuo 6 iki 8

Jaunuomenei Skiriamas Laikraštis

"PAVASARIS"

Išsina kas mėnesi. Nuo gegužto mėnesio iki Naujų Metų kai-nuoja tik 75 kap. Lietuvoje, už-sienyje, 1 rublis. Redakcijos adresas: Kaunas, Šosseinaja, "Pavasario" Redakcijai.

First National Bank

PUBLIC SQUARE

Wilkes-Barre, Pa.

UNITED STATES DEPOSITARY

KAPITOLAS \$375,000.00

Perviršis ir nepa-

dalyta nauda 490,000.00

Už sudėtas pinigų moka 2-šį nuosimtį.

WM. S. Mc LEAN, President,

FRANCIS DOUGLAS, Cashier

Lietuvių Advokatas.

Jonas S. Lopatto

47-48-49 Bennett Building.

Wilkes-Barre, Pa.

Norintieji pasiskolinti pinigų

ant pirmo mortgage, arba pirkti

namus lai kreipiasi.

Office New Telephone 37.

Residence 1100.

-NAUJA KNYGA-

BIBLIJA

arba šv. Raštas išleistas. Tik vienas šitas šventraštis yra katalikiškas.

Kaina \$2.00, Su Persimtimu \$2.15

Adresas:

Rev. S. Pantionius, Shenandoah, Pa.

DIDIS GYDYTOJAS

Dr. IGNOTAS STANKUS, M. D.

Dr. Stankus loonas namas, vertės \$75,000, kuris randasi ant geriausios gatvės Philadel-phijs.

Vienatinis tikras lietuvių daktaras Philadelphiajoje, įgėngs savo locu medicinišką kliniką ir namai. Ilgom būti savo looname name. Gydo visokias ligas: vyrų, moterų ir vaikų. Kurios ligos ne-galima išgydyti su lekarstomis—daro visokias operacijas. Turi šim-tais padėkavonių už išgydytą, kelias ir šim talpina:

Sirdingal dėkavoju gerbiamam daktarui Ignotui Stankui už išgydytą. Per septynius metus sirgau, turėjau širdies, galvos ir vidurių skaudėjimą. Tarpai kėsiuosi didžiaus skausmus prieš atsimus orę. Kuomet atsimaukiau prie savo tautiečio daktaro ir jis per penkis mėnesius gydydūi mane išgydė. Is-tarie tankandūis kartą sirdingą ačiū. JURGIS MYKALAŠVIČA, P.O. Box 508, Foxcroft, Maine.

MOTĖJUS MIKALAJUNAS sako taip:— Nors da aš visiškai neilgijau, bet su dūlanam stūnū sirdingą padėkavonę didiam gydytojui Ignotui Stan-ku. Visos gyduolės, kurias man prišimt iš Philadelphiajos (Anglija, yra la-bai naudingos. Turėjau aš užsėmėjęs ašik lig, kaip tai: ašik skaudėjimą, niežėjimą, bijojimą šviesos, milpinę biaktėnų iš anketo ryto ir tt. Taipgi tu-rijau ir odos lig, niežėjimą ir liūdną. Jau dabar visiškai baigti išgyti ir turie nodėją, kad nuo pirmo prišimtinio gyduoliu ilkaui sveikau. Anglijos daktarai negalėjo man išgydyti. Todėl viešiam Igoniamui pasituri kreipiti prie daktaro Stankaus. Mano adresas: 73 Broad st., Edinburgh, Scotland. e

AS JONAS URBATIS, P.O. Box 122, St. Clair, Pa., dėkavoju savo tautiečiui daktarui Ignotui Stankui už išgydytą magę. Dirbdamas malono buvau labai blogai apsigėjęs, net vie-šint daktarui suteikė mane išgydyti. Kuomet suvedėvau pas Dr. Stankų, jis prišimt mane namini ligonbuti ir rupešingai storoje ston ir nakti, ikant mano ligonbuti ir ton ligos, per ta galvę moko ir didele storoje mano tautiečio daktaro, mane likituo auranuo, nuo dūnos dūnos pūstas, kad jau gyru, o per 7 dienas likau visiškai išgydyti ir engritau sveiką savo namus.

Furitan, Pa., P.O. Box 107, Goddards daktar, Ignatius Stankus, dūpū joms šimti, kad nuo juo gyduoliu jūty sveikau, bet da visiškai neilgijau, dūto pūstas prišimt dan-čias gyduoliu, kad galbūt galėčiau parvėsti. Jau dabar jūty, kad mano kojos yra val-vidė ir šimtrūniti gūnos pradėta stygti. KAZIMIRAS JANISIAUSKAS.

Tie padėkavonė yra patvirtintos su pavilijimu pagal pavilijimą.

Visi engritai susitūti prie daktaro Stankaus gydytiškai arba per laiką, be skitrimo, kaip toli gyvėdamas, o apturėti sirdingą radę ir pagalbą.

Daktariškai podų duodu dyką ypatingai ir per laiškus.

Dr. IGNATIAS STANKUS, M. D.
1210 So. Broad St. Philadelphia, Pa.
Ofisio valandos: Iš ryto nuo 9 iki 10 po pietų ir nuo 7 iki 9 vakare. Šventadieniai nuo 1 iki 4.

Tos padėkavonės yra ištiros ir teisingos.

VIEŲINĖS ŽINIOS.

Nuo "Aušros" Draugijos. (Prisiūsta).

Jau dveji metai praėjo, kaip "Aušros" draugija, paplatinusi savo tikslus ir didesnę atidą atkreipusi į žmonių švietimo reikalus, pradėjo rengti nemokamas viešas skaityklas, knygynus, prie to ir vakarines mokyklas. Radus tame dalyke visuomenės užuojautą ir paū daugiau prityrimo ingiūsus, draugija dabar inkurē naują skyrių Chicago's taip vad. Town of Lake miesto dalyje, taip kad dabar viena "Aušros" skaitykla, knygynas ir vakarinė mokykla bus senoj vietoj, taigi 3149 S. Halstead st., antra gi Town of Lake, 1800 W. 46th st., prie Wood st.

Mokyklose bus mokinama:

1) Lietuvių kalbos, 2) Anglų kalbos, 3) Aritmetikos, 4) Istorijos ir Geografijos, 5) Braižymo ir 6) Pradinio mokslo skaityti ir rašyti.

Mokytojaus kompetentiški žmonės, savo dalyko žinovai. Mokestis už lekcijas visiems prieinama.

Žieminis mokyklų kursas prasidės Rugsėjo 2 d. ir tęsis iki gegužės 15 d. 1913 metų, su dviem pertraukom, outent, vieną savaitę Kalėdoms ir vieną Velykom. Atsiradus pakankamam mokinių skaičiui bus įkurta ir diennė mokykla. Geistina, kad norintys mokintis pradėtų nuo sezono pradžios ir lankytus akuratingai: tuo ir mokytojams darba palengvintų, ir patis mokiniai daugiau pasinaudotų, daugiau pramoktų.

"Aušros" švietimo komisija:

A. Kvedaras,
A. Lalis,
V. Mišeika.

Majoras uždare nedorybės lindines.

Majoras Harrison'as liepė policijai uždaryti paleistuvybės namus, kurie žydėjo aplink Armour Ave. ir 20-ąją gatvę. Penkių tokių namų užlaikytojai pabėgo iš miesto ir akių nerodo policijai. Jie kaltinami, kad laikė pas save mergaites po 15, 16 ir 17 metų amžiaus ir naudojo jas nedoriams siekiams. Susekė tas nedorybės komitetas iš penkiolikos vyrų, kurie tyrinėja šitą dalyką jau septyni mėnesiai. Už tokį prasikaltimą pabauda siekia nuo 1 iki 5 metų kalėjime prie sunkių darbų.

Svečias iš Philadelphiajos.

Praeitą savaitę atsilankė Chicagoje ir apsistojo kape-lanijoje šalia šv. Kazimiero Seserų vienuolyno kun. J. Kaulakis, šv. Kazimiero parapijos, Philadelphia, Pa., klebonas. Nedėlios vakare išvažiavo ir Seranton, Pa., iš kur pasiėmęs mokytojas savo mokyklai, sugrįžo namo. Svečias negalėjo atsigerėti vienuolyno vieta, triobesiais ir pavyzdinga jo tvarka. Atlankė jis kaiku-rias parapijas, istaigas ir parkus. Miestas paliko jam labai malonų įspūdį.

Pienas pabrango.

Miesto taryba pervarė galop įstatymą, kuriuo Chicagoje galės būti pardavinėjamas vien grynas, sveikas pienas. Pardavinėtojai ketina pakelti pieno kainą, nes

jiems patiems pienas atsiei-sias brangiau.

M. Viskoškienės Koncertas.

Praeitą nedėdienį, rugsė-jo 1 d., atsiliko Hull House Teatre atsisveikinamas kon-certas p. M. Viskoškienės, kuri ketina važiuoti į Euro-pą baigti dainavimo mokslą. Koncertantė buvo garsina-ma kaip kuruose laikraščiuo-se, kaip didelė giesminin-kė, — taigi reikėjo tikėtis išgirsti labai gražių dainų. Tečiaus koncertą galima pa-darinti nenusisekusiu. Pub-likos prisirinko visai mažai: — apie 80; pats koncertas prasidėjo 9 vieton 8 val. va-lare; p. P. Sarpalius visai nepasirodė su savo griežine — ir ji užvadota išnetyti gautų p. A. Pocium; ranko-mis plota daugiau p. Janu-šauskienei, nekaip p. Vis-koškienei.

Pirmučiausiai sudainuota Šimkaus "Kur bakužė sa-manota" — neatsakomai — laukiniu balsu; užbaigė pa-daryta nuleistu balsu, lyg artistė nebutų galėjusi pa-minti angštų tonų. P. Viskoškienė sudarė taip pat užbaigę Masseneta gavoto iš "Ma-non'o". Apskritai imant, jei artistė susilaukė aplo-dismentų ir bukieto, tai dau-giau iš pasigailėjimo, nekaip iš talento apibranginimo. Daugiausiai rankomis plota — ir tai iš širdies, padaina-vus Arditti'ies "Fior de Margherita" ir Verdi'ies "Caro Nome" — bet tas dainas dainavo ne koncertantė, tik p. M. Janušauskiene. Va-karą padabino nemažai p. A. Pocius, kursai paskam-tino atmintinai Bacho "Fan-tazija" ir Goddard'o "Valse (Chromaticque)".

Seka nuo 1-imo Puol.

Politiškos Žinios.

Čia reikia žinoti, jog Irlan-dijoje ir Anglijoje unionis-tais vadinasi konservatistai, kurie trokšta užlaikyti vie-nybę Didžiojoje Britanijoje ir dėlto yra priešingi Irlan-dijos "home-rule'ui". Na-cionalistai — tai, skaitytumi, Irlandijos tautininkai, kurie jiesko savo tėvynei sa-vyvaldos. Orangemen'ai — šiaurės Irlandijos protestan-tai, neapkenčiantys airių ka-talikų ir nenorintys nei klausyti apie Irlandijos savyval-dą.

AUSTRIJA UŽĖMĖ GA-BALĄ TURKIJOS ŽE-MĖS.

Juodkalnio karalius My-kalojus apskelbė savo ar-mijos mobilizaciją. Albani-jos pasieniuose atsitinka juodkalniečių susirėmimai su turkų kareiviais. Alba-niai buvo užpuolę ant turkų porto Durazzo, ant Adriati-ko krašto, bet tapo atremti. Trisdešimts albanų tapo už-mušta ir 20 sužeista. Kuomet Juodkalnis mo-bilizuoja savo kareivius pa-sienyje, iš Konstantinopolio ateina žinia, jog Austrija atvarė savo kareivius į No-vy Bazar'ą. Novy Bazar yra Turkijos provincija, gulinti tarp Juodkalnio ir Serbijos. Ženklas tai būtų, jog Turki-jos padalinimas jau pradė-tas.

MAINYMASI KUNO.

Mūsų kunas sudėtas iš mažiausių celių, kurios nuo-latinos mainosi. Senos nu-

dėvėtos eelės miršta, o nau-jos eelės užgema taip, kad laike kiekvienų kelių metų mūsų kunas pilnai atsimai-no. Kaip tik šita permaina sustoja ir naujos eelės nege-ma, ligos pasirodo ir todėl turime stengties sustiprinti kuną ir išvalyti organizmą. Geriausiai vaistu panašiuose atsitikimuose galima reko-menduoti Trinerio Ameriko-nišką Kartaus Vyno Elik-sirą. Jis išgrynys vidurius ir tuo pačiu laiku juos sustip-rins. Tas pataisys grumulia-vimą ir pašalins fermenta-ciją pilve likusio ten vaisto. Jis apvalys kraują natu-ra-lišku ir maloniū būdu, pa-darys gerą apetitą ir paleng-vys vidurių ir pilvo ligose. Aptiekose. Jos. Triner, 1333 —1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Redakcijos Atsakymai.

P. K. S., Lewiston, Me. Mēs priimame tikrai tokius raštus apie socializmą, kurie yra parašyti gerai, su pakel-tojo klausimo aiškiu pažino-jimu. Tamstos gi raštelį reikia trumpinti, taisyti, per-rašyti. Tokiam darbiui mums truksta laiko. Geriau Tams-ta gyvu žodžiu pamokyt sa-vo pažįstamus ir kaimynus.

J. N. B., Lewiston, Me. Pasikalbėjimo tėvo su su-num apie cicilikus nedėsimė.

PRAKALBOS!

Dr. šv. Jurgio Kareivio, Norwood, Mass., parengė 8 d. rugsėjo 1912 m. prakalbas Congor Halleje, 506 Wa-shington st., Norwood, Mass. Pradžią 3 val. popiet. Mel-džiame visų lietuvių atsilan-kyt. Į draugiją galės įstoti visi uždyk, tik reikės mė-nesines užsimokėti. Kalbėto-jų tarpe bus M. Abračins-kas Tikėjimo priešininkai nebus priimami į draugiją. Komitetas.

GRYBAI.

Amerikoje auga 100 su-viršum veislių grybų, ku-riuos galima valgyti be jo-kio pavojaus žmogaus svei-katai. Nors laikas ir laiko grybus labai skalsiu valgiu — o vienas botanistas paly-gino grybus prie mėsos — tačiau jų skalsumas gal ne-labai kuo skiriasi nuo kai-kurių daržovių skalsumo. Grybai yra greičiau vārto-jami padarymi kitų valgių gardesniais, nekaip pasiso-tininui jaisiais

SUSIV. L.R.K.A. CENTRO VALDYBOS ADRESAI.

PREZIDENTAS:
Jonas Rikteraitis,
91 Congress ave.,
Waterbury, Conn.

VICE-PREZIDENTAS:
Mateušas Toluba,
1139 Wyoming Ave.,
Exeter Boro, Pa.

SEKRETORIUS:
Juozas S. Vasilas, 112 N. Greene st.,
Baltimore, Md.

KASININKAS Pranas Burba,
456-458 Main st., Edwardsville
Wilkes-Barre, Pa.

KASOS GLOBEJAI:
Jonas Jaroševičius,
Love Farm, Washington st.,
Walpole, Mass.

Kazys J. Krusinskas,
457 — 17th st.,
Brooklyn, N. Y.

KNYGIUS: Kun. S. J. Struckus,
P. O. Wanamie, Pa.

DVASIŠ. VAD. Kun. J. Dumėna,
P. O. Minersville, Pa.

SVEIKATA BRANGIAUSIS ŽMOGAUS TURTAS!

Gyvenimo džiaugsmas ir linksmybės, laimė ir turtas žmogaus sveikatoje!

Jau nuo keliolikos metų Brooklyn-New York gyvuoja Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTEKA

PROVIZORIAUS VINCO J. DAUNOROS

kurios tikslu yra apsaugoti savo vientausius nuo visokių apgavikų išnaudojimo ir gydyti juos tikrai geromis ir pasiekimais gydomais nuo visokių ligų ir kuno silpnybių.

LIETUVIŠKA APTEKA savo ilgų metų patirtimu išrado daugybę specialiąsias gyduoles, sutaisyti iš svečiausių ir geriausių gydančių medikamentų ir labai pasiekimais gydančių įvairias ligas. Tarpe kitų aptiekos sandėlyje sukrautos ir gaunamos sekantios gyduolės:

Kraujo Valytojas.....\$1.00	Nuo galvos skaudėjimo.....10c. ir 25
Gyvasis Balsamas.....75	Nuo kojų nuopaudų.....10c. ir 25
Nervų Slopintojas.....50c. ir 1.00	Nuo dantų gelimo.....10
Vasikos del Vidurių.....50c. ir 1.00	Nuo peršalimo.....25
Kraujo Slopintojas.....50	Plaukų stiprintojas.....25c. ir 50
Nuo keulio.....50c. ir 1.00	Linimentas arba Expector.....25
Nuo peršalimo.....50c. ir 1.00	Nuo plaukų žilimo.....50
Silvės priemonė.....10c. ir 25	Nuo Reumatizmo.....50c. ir 1.00
Puoplos del Kepenų.....10	Nuo lytinių ligų.....50c. ir 1.00
Puoplos del keulio.....10	Nuo duslio.....50
Del Ivarymo soliterio.....50	Nuo kirmėlių.....25
Anastarinas plovimui.....25	Antiseptika mostis.....25
Nuo kojų grūstijavimų.....25	Nuo viduriavimo.....25
Gydanti mostis.....50	Kastorija del vaikų.....10c. ir 25
Nuo kojų grūstijavimų.....25	Proskos del dantų.....25
Gumlo laisvė.....50c. ir 1.00	Karpių naktininkas.....10

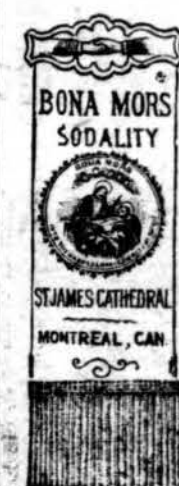
Speciališkia Tiksli Lietuviška Trejaka Arba Trejos Devynios 25c.

Taippat iš Lietuvos pargabentus visokius lietuviškus gydančius žolės, šaknys ir t. t., kokios tik yra žinomos ir žmonių vartojamos.

Reikalaukite prisituntimo katalogo su mūsų gyduolių aprašymais Kreipiantiesiems per laiškus arba asmeniškai duodame tikrai sąžiningus ir teisingus patarimus kiekvienoje ligoje.

Jau jums brangi yra jūsų sveikata, tai tuojau reikalaukite gyduolių, rašydami arba atsilankydami į Lietuvišką Apteiką.

VINCAS J. DAUNORA, Apteikorius,
229 Bedford Avenue Kampaš North 4-to gatvės Brooklyn, N. Y.

R. H. MORGAN,
13 N. Main St.,
SHENANDOAH, PENN'A.

R. H. Morgan

Išdirbėjas Kep-rių, Kukardų, Vė-liavų, Antspaudų, Šarpių ir kitų tam panašių dalykų.

Reikalauk Kata-ligo..

BLAU BANKING HOUSE.

Seniausio Lietuviška Banka Scrantone ir visoje Aplinkinėje.

Agentura Laivakortų ant Geriausių Linių.

Sintūta pinigų kas dienį ir visas dalis svieto; taip gi perka ir išmaino visokių pinigų. Išdirba visokius doku-mentus Amerikos ir Lietuvos teismuose.

Ofisas atidarytas kas dien nuo 8-to 12 ryto iki 9-to val. vak.

Nedėlioje: nuo 10-to 12 ryto iki 5-tai valandai vakare.

BLAU BANKING HOUSE,
218 Lackawanna Ave., Scranton, Pa.
TELEFONAI: Naujas 303 — Bell 384

Nepraleiskit Šitos Naudingos Progos!

Geriausias būdas ir proga trumpu laiku sužiedyti ir padvigubinti pinigų. Vaziuok ir pirk Lotą Naujame Mieste GARY, IND.

Miestas Gary neseniai prasidėjo, nes tik 5 metai, bet taip smarkiai pradėjo augti ir didintis, kur ir tavo Loto Kaina sykiu užaugs į trigubus pinigų. Miestas Gary yra geriausia vieta gyvenimui, darbiui ir bizniui. Nes ten budavoja didžiausius milžiniškus Fabrikus visame sviete. Iš kitų miestų kraus-to visokius fabrikus ir Gary, Ind., miestą. Nes ten yra geriausia geležinkelis ir vandenų traktai parvežimui ir išvežimui visokių Fabrikų tavarų.

Dabar mēs pardudame Lotus arti tų didelių Fabrikų visai pigiai, kurių kitais metais nei už dvigubus pinigų nenupir-site. Lotai po \$300 ir augščiau, \$50 įmokant iškalno, o likusią sumą po \$10 ant mėnesio, taip kad kožas darbininkas leng-vai gal įgyti sau prapertę, kad senatvėje nereiktų kitam ran-dos mokėti. Kas pirks Lotą, tam visas kelionės lėšas apmo-kam. Del platesnių žinių kreipkitės ypatingai arba per laišką ant žemiaus parodyto adreso:

GARY INDIANA REAL ESTATE INVESTMENT
Chas. Zekas & Co. (INC.) 1817 So. Union St., Chicago, Ill.

"DRAUGO"

SPAUSTUVE

NAUJAUSIA, DIDŽIAUSIA IR GE-RIAUSIA GREITAI ATLEKA

IVAIRIŲ IVAIRIAUSIUS DARBUS

SPAUDINA PIGIAI

KONSTITUOLIAS, PLAKATUS, TIKETUS, UZKVIETIMUS IR KITOKIUS DARBUS

RAIDĖS STATOMOS DIDELE-NAUJAU-SIOJO PATENTO-MAŠINA "LINOTYPE"

ADRESUOKITE

"DRAUGAS"

2634 W. 67TH ST., CHICAGO, ILL.

ALBERT G. GROBLEWSKI,

Savininkas ir Fabrikantas Geriausių "LIETUVIŠKŲ-LENKIŠKŲ VAISTŲ."

GERIAUSIA GYDUOLĖ: Nuo STRAUNŲ SKAU-DJIMO, DEGI-MO KRUTINĖJE, GALVOS SKAU-DJIMO, KATAROS, URSIALDYMO, NEURALGIJOS, Nuo GEEKLĖS SKAUDEJIMO, ZMIJEČNIK

MEŠLUNGIO SKAUSMO KRU-TINĖJE Nuo PATRUKIMO AZMA ARBA DUSULIO STYVUMO SPRANDO SKAUDEJIMO SŲNUOSE RANKŲ IR KOJŲ.

Ypatingos Gyduolės.

Jei su sergate užsisėdėjusiomis ligomis nuo kurių negali pagel-bėti nė daktarai nė ligonbučiai, arba pasilaptingomis ligoms, apra-šykite man savo nesveikumą gerai ir aiškiai (be užslėpimo) nes žion eina ne tik apie tavo sveikatą, bet labai tankiai, ir apie tavo gyvastį (Atsiminkit, jog kiekvienas garbingas daktaras užlaiko pa-silaptį kaip ant išpažinties). Užtai nesigėdykite ir nebijok, rašyk ta-sybę, o mielai suteiktu rodą ir prisilysiu geras gyduoles pagal tavo ligą su nurodymu kaip reikia jas vartoti, už prekę labai mažą. Rei-čia rašyti laiškus stačiai pas mane pridėdant vienos 2c. markę ant ataskymo, nes kitaip negausit ataskymo. — Teipgi mēs reikalauja-me gerų agentų kiekviename dideliame mieste ir jų aplinkinėse. Agentai nuo Lietuviškai-Lenkiskų gyduolių gali uždirbti nuo 50 dol. iki 150 dol. ant mėnesio. Uždaryb duodame kuogeriausia. Taigi rašykite reikalaudami agentūros. Kiekvienas lietuviškas štomikas teipgi privalo užlaikyti visada mūsų patikas Lietuviškas gyduoles savo štomose ant pardavimo, kad mūsų tautiečiai reikalaudami ga-lėtų pas kiekvieną nusipirkti ir nereikalaudy išduoti pinigų dova-na kokiems nors apgavikams tose aplinkėse. Stornykai, rašykite pareikalaudami gyduolių, nes geras uždarbis ir parduokite mūsų tyras Lietuviškas gyduoles, kurias mēs gvarantuojame. Rašykite po antrašu:

ALBERTAS G. GRABLAUCKAS,

Čor. Elm & Main Str.,

Plymouth, Pa.

TEMYKITE LIETUVIAI.

Kelionė per jūras. Tūkstančiai tūkstančių mūsų tautiečių ke-liauja į prigimtą šalį ir iš tenai atgal į Ameriką, o visi labiausiai užganėdinti, kurie perka laivakor-tes pas:

Joną Nemeth'a

O kodėl? Nes turi gerą priei-rėjimą, parankią kelionę, kad tar-tum kaip ir patios kompanijos bu-ty pirke laivakortes. Siuntimas pi-nigų greičiausiai ir pigiausiai pa-saulj.

3 N. MAIN ST.,
WILKES-BARRE, PA.

M. A. Norkunas,

Vienatinis Lietuvis Išdirbėjas

visokių ženklu dragystam, o y-patingai: karkadu guzikėtu meta-lavu, ammeliotu ir padengtu celu-bid'u, šarpu, ve-liavu ir karūnu.

Man pavestus dar-bus atlieku artis-tiškai.

M. A. Norkunas

162 PROSPECT ST., LAWRENCE, MAS

DYKAI \$100.00'ir

'Aukšinis Laikrode li

Perstatykite skaitlines toje žvaigždėje taip, kad abelna suma žednoje rendoje iš-eitu po 15.

Kožas iš jūsų turi tą pačią progą iš-grajinti kreditą už \$100.00, kurį mēs pri-imime, kaip dalį užmokečio prie nu-pirkimo 10,000 kvadratinų pėdų lygios ir sausos žemės New Jersey, netoli nuo didelio New Yorko.

Prekė tos farmos yra \$149.00, vienok po apturėjimo tikrai iš-riktos šios minklės, primokėsite už tą farmą tikrai \$49.00, mokėda-mi po \$5.00 į mėnesį.

Kiekvienas, kuris iš to pirkimo pasinaudos, gaus aukšinį laik-rodėlį. Nereikia mokėti procentų nei padotki. Dykai pirkimo ak-tas. Reikalaukite žemlapių ir info-macijų, rašydami pas mus.

Lithuanian Dep't. D. 25 Church st., Room 114 New York City.

SPUOGAI.

ant veido gadina jo grožį ir aiškumą, taip lygiai kaip debesys uždengia saulę. Delkogi neprasalyti šalkų! Tam tikslui vartokite Aknol freckle cream, kuris padarys tavo odą švystą, lygią ir turėsi ją be ydu, panaikinsi šlakus ant visados. Pityrta per daugel metų. Ar nori būti gražus, ar pajaukimu vi-siems ir turėti veidą šlakuotą — kuriuomi žmonės šlyktisi. Jeigu nuo mus cream' — vartojant jį pagal nurodymą, šlakai neapuls, grąžiname pinigų iki centui. Užtikrinimas prie kiekvienos bonkutės arba plėkkelės. Aknol freckle cream kainuoja su prisituntimu tik \$1.00.

Spuogai, išbėrimai, šašai, plėtmai ir viskas kas teršia veidą Plytelės Aknol pašalins teršialytių Aknol. Yra tai viduri-viaistai, visiškai valantieji kraują labai trumpame laike. dingsta be atsinaujinimo nuo pncius veidą spuogus, o šašus Gauti galima tik pas mus. Užjė su persiuntimu kainuoja tik ant visados. 100 plytelių dėžutė. Sergėkitės nuo negerų išbė-timų.

aišisakykit tuojau. Pinigų siųslėliais ar užregistruotame laiš sakymą neatidėliokit rytoj \$1.50. Nedaleiskite save apgaus-kite Money orderiu, krasos ženke. Adresą rašykite aiškiai: AKNOL REMEDY CO., 348 E.15 th St., NEW YORK, N. Y.

Lietuviškųjų Švento Kazimiero Seseru Seminarija CHICAGOJE.

Lietuviškosios Sesers priima pas save mer-gaites mokinimui ir išauklėjimui. Seminarijo-je prie reguleriškojo mokslo, arba ir atsky-rium, yra mokinama, muzika, pašymas, siuvi-nėjimas ir taip toliau.

Geros Mokintojos. Pigus užlaikymas. Reikale meldžiama kreipties prie Motinos Perdėtinės šiuo antrašu:

Mother Superior,
St. Casimir's Seminary,
6700 S. Rockwell St. Chicago, Ill.